

ВТОРОЙ ВСАДНИК

САША НЕМИРОВСКИЙ

САША НЕМИРОВСКИЙ

ВТОРОЙ ВСАДНИК

САША НЕМИРОВСКИЙ

ДРУГИЙ ВЕРШНИК

САША НЕМИРОВСКИЙ

ВТОРОЙ ВСАДНИК

стихи 2022–2025 гг.

Київ

Друкарський двір Олега Федорова
2026

УДК 821.161.1-1"2022/2025":355.01+94(100)
Н503

Немировский, Саша

Н503 Второй всадник : стихи 2022–2025 гг. / С. Немировский. — К. : Друкарський двір Олега Федорова, 2026. — 72 с.

ISBN 978-617-8832-42-1

Сборник Саши Немировского «Второй всадник» объединяет стихи 2022–2025 годов — поэтическое свидетельство эпохи войн, катастроф, изгнания и нравственного выбора. В этих текстах личная боль переплетается с исторической трагедией, а память о разрушенных городах, потерянных людях и сломанном времени превращается в художественный документ современности.

Поэзия Немировского соединяет философскую рефлексию, библейскую образность, гражданское высказывание и предельно личную интонацию. Здесь война показана не только как событие, но и как состояние языка, памяти и человеческой души. Сквозь мотивы изгнания, любви, страха, гнева и надежды автор пытается сохранить внутреннее достоинство человека в мире, где разрушены привычные основы бытия.

УДК 821.161.1-1"2022/2025":355.01+94(100)

«И вышел другой конь, рыжий;
и сидящему на нём дано взять мир с земли,
и чтобы убивали друг друга;
и дан ему большой меч».

(откровение Ионна Богослова)

© Саша Немировский,
текст, 2026

© Федоров О. М.,
видавець, 2026

ISBN 978-617-8832-42-1

Про стихи вошедшие в этот сборник могу сказать, что лучше бы их вообще не было. Лучше бы не было об их войнах, геноцидов и крови. Некоторые произведения эти относятся к периоду 2022–2023 годов и ранее входили два больших цикла «Фрагменты катастрофы» и «Новая иудейская война». С тех пор к ним добавились новые стихи, циклы выросли как в объёме так и в отражении переживаний.

В какой-то момент, я понял, что разделять их не надо, ибо война — одна. Она идёт во многих местах и она всегда война добра со злом. Особенно, когда она кровавая. И чем больше страдания в этой войне, тем больше разделения на белое и чёрное, на добро и очевидное зло.

Поэтому стихи из обоих циклов здесь перемешаны и ещё к ним добавлены некоторые совсем свежие, ибо войны, имеющие под собой основу геноцида, не заканчиваются. Не заканчиваются поэтому и стихи. Войны, возможно, временно прекращаются с победой добра. Однако они всегда подспудно тлеют, даже, если и когда перестают падать бомбы и выходит солнце, потому что геноцидное зло всегда находится в состоянии агрессии, либо пассивной либо активной.

Поэзия, через искусство слова отражает чувства времени, сохраняя свежими переживания и боль, так, что они воспринимаются душой читателя, как события актуальные, произошедшие сейчас, а не давно. Но зачем переживать отрицательное? А быть может только за тем, чтобы оно не повторилось как можно дольше.

Автор.

НЕИЗВЕСТНЫЙ СОЛДАТ

Есть иногда в декабрьском тумане
 упоминанье солнца.
 И очертания
 теней тогда видны на стылой почве.
 За полста
 лет, прожитых на одном и том же месте,
 на пальцах точно
 можно сосчитать такие дни.
 Но, отними
 у прошлого наличие воли,
 не поменять развесистые
 эвкалипты на ивы севера;
 и красота придёт совсем другая.
 Размóченное поле
 под блёклой сферой
 низкого светила,
 в цветных набросках клевера,
 не вспаханное с краю,
 к центру — ямы,
 и там, где блеск лучей рассеян силой
 капель и не до конца померк, —
 железный кузов.
 Ствол упёрся в землю.
 Медуза
 башни, щупальцами вверх —
 разорванный металл.
 Z под каркасом рамы,
 части механизмов, тело.

Внезапный шквал
 колеблет,
 теребит лоскут одежды.
 Сквозь морось нежного,
 чуть пахнущего морем, тумана,
 тот ветер дует пресной
 плесенью, наносит фантик жвачки
 на стебель, а на нём пушистый,
 ещё цветущий, жёлтый мак.
 В потоках птица кружит,
 Ей будто бы над полем тесно.
 Она ль видáла, как он шёл на танк? —
 Походка, не обрётшая раскачки,
 походка юноши, не выросшего в мужа.

(16.12.25)

ДО ВОСТРЕБОВАНИЯ

Здравствуй, мой дорогой!
 Я пишу тебе это из города,
 в котором уже никогда не буду.
 Он теперь груда
 воспоминаний,
 а не гордый
 владелец улиц, протянувшихся над водой.
 Расписание
 моего визита не имеет временных рамок,
 а спешка или опоздание, странно,
 не властны изменить скорость
 моей походки.
 Здесь я не тороплюсь домой,
 чтобы в полость
 цветных коробочек
 раскладывать облатки
 таблеток по дням недели.
 Короткие
 юбки, украдкой взгляды девочек,
 идущих на встречу, отвлекают внимание
 от поисков мелей
 в лужах вдоль мостовой.

Расстояния
 в памяти противоречат местности,
 а припорошенный пушком
 времени смысл речи —
 слышнее слов.
 На пороге вечности,
 в шуршанье листов,
 нечего и надеяться, что хотя бы к вечеру,
 жизнь вернётся на круги своя.
 В этот город мне уже не войти пешком.

Вояж
 невозможен. Проигранная война
 отменила визы
 и запечатала погранпосты.
 Что представило миру вид снизу
 на навсегда поднятые разводные мосты.

Я стою на набережной
 и смотрю на равнодушно текущую воду,
 преломляющую
 падающий
 случайный луч так, чтобы он не дал света.
 Но разве нужен свет, чтобы смотреть сквозь годы,
 набегающие волной?
 Судя по всем приметам,
 этот город — мёртв,
 а это письмо к тебе, дорогой,
 останется без ответа.

Истёртый
 автомобильными шинами поребрик,
 вынутый из контекста переулка,
 цепляет каблук
 ковбойского сапога в Америке.
 Спотыкаясь, в порядке,
 отпускаю терпкое словечко.
 Его звук
 обрывает нитку памяти, чья шпулька,
 растрёпывая остатки,
 катится и исчезает в речке.

(12.05.24)

НЕВОЗВРАЩЕНЦЫ

Что мне сказать вам, вырвавшимся из ада
на воздух, в сады, где любовь
цветёт?
Что пожелать? Чтоб снаряды
промахнулись, чтобы их вой
не будил, не ломал снов.
Чтоб затёртый
свитер согрел, прикрыл собой
в холодной квартире многоэтажки
по возвращении домой.
Что самое важное
пожелать? Но нет у меня слов.
Язык украден, осквернён.
Нищий, я смотрю на беду,
на вас, от неё сбежавших,
а вы сидите в скверике —
в пустоту
взгляд — и слушаете тишину. Каждый
свою.

(09.01.24)

КАХОВКА

Я бы лучше писал, я бы философствовал:
как время берет своё,
как мудрость золотит душу.
Как шпана, что посвистом
разговаривала во дворе,
выросла и теперь музыку слушает.
Как гнильё
событий, каким я, постарев,
был свидетель,
определило историю,
отменив по дороге память.
Но я могу лишь о войне.
Об украденных детях,
и как в одном поколении уже ничего не исправить.
Извне
потопа жилища видны, как камни.
Переступая по крышам
можно добраться дóсуха.
Плохо
лишь, что взгляд, поднимаясь выше,
над зданиями,
не находит рамки
у этой картины. А моя задержка дыхания
не находит вдоха.

Обезьянка, наверное, билась в прутья
клетки, когда тонула.
А слон кричал, вытягивая дуло
хобота выше, выше.
Зоопарк не минула
судьба подводной лодки.

Ты не подняли, чтоб утопить орудья,
а здесь — животные людям
оказались лишние.

Армия ли не выпустила,
или как это было,
что тех, за кого в ответе,
не спасли, хотя и хватало времени?
Пленных жителей предали смерти,
обrekli на корм рыбам.
Сволочной режим гнилой империи
всегда убивает детей, зверей и своих рабов
в преддверии
краха, перед остановкой пульса.
Спасайся, кто может. Живи, плыви!
Пока густ
предраассветной тьмы покров,
я бы хотел о любви,
но получилось лишь об её отсутствии.

Празднуня труса,
переключаю новости,
но уже обожжены глаза,
и крепость
памяти
не выпускает боль.
В грудной полости
есть только ненависть.
Её не вылечить, а лишь беречь да ранить.
Вода, терзая,
отступает, оставляя соль.

(11.06.23)

ОДНОКЛАССНИКИ

Дожившим до потери ума —
нам останется пепел стихов.
Память о том, что была людоед-страна,
от которой бежал
и был таков.
Ничего не жаль.
Ни пробитых лет,
ни друзей бесхребетных,
оставленных далеко.
Та страна сожрала их давно в обед.
Над останками поле из васильков.
Непрестанно солнце, ни тени лжи,
мы живём «по правде» — скажи, легко?
Только память лепит вдруг миражи
из осколков детства, из лоскутков.

Ну какое дело, что там сожгли,
поломали, выбили ногу, глаз?
Ошалелый, маршевый прёт режим
из тех, с кем ходили в десятый класс.
Никодим был добрый и не дурак,
а Алёша вовсе — такой талант!
Как один другому по рёбрам, как?
По скуле размазан тюремный план.
И война, о боже, опять война!
Не лица — рожи подняла наверх.
Кто ложится в пашню, как семена,
а кто пляшет, страшный исполнив грех.

От имён ушедших осела пыль.
Мысль
признала ясный чужой язык.
Размышляет мышь — поколение выживших,
кто умом не сник,
вряд ли чем-нибудь удивишь.

(18.05.24)

ТУРЧАНКА

Ночь напролёт до первых муэдзинов.
В компьютере война с плохими новостями.
В грязи
дорога. Азия костями
гор впивается в глаза,
черешней в тело — полными горстями.
До вылета — два дня и полчаса.
Не льсти
себе: всё будет только хуже.
Нет возвращенья.
За побег — есть срок.
Дитё растёт без мужа,
без крещенья,
и выбор весь опять
из трёх дорог.
А вспать —
никак. Часы неумолимы.
Глушить вино. Порок —
как это глупо!
Чуток
забвенья голову вскружит.
Мираж приюта — доля пилигрима.
Мгновенье замерло. Надежда впала в ступор.
Скупое время продлевает жизнь.

2022-й

И встал тогда первый судья,
 посмотрел на меня и спросил:
 — А где ты был?
 Я, потупив взор, отвечал:
 — За счастьем уйдя,
 позабыл.

И встал тогда второй судья,
 посмотрел мне в глаза и спросил:
 — Почему молчал?
 Руку на сердце кладя,
 я пожал плечами:
 — Ведь не я платил,
 и потому прощал.

И встал тогда третий судья,
 посмотрел мне в душу и спросил:
 — Почему черства?
 И я, припадая
 на одно колено, умолял:
 — За других боюсь, трушу.
 Но не подобрал слова.

И тогда трое все они встали
 и посмотрели мимо меня.
 — Материал неплох, но опять не вышло.

Родился мальчик — вес, рост, охват талии.
 В тело чип вшили.
 Подрастёт к утру года, месяца, дня.
 Всё ж пока человек. В начале.

(14.06.23)

* * *

В общем-то, не повезло:
 ни с языком, ни с местом рождения, ни с культурой.
 зачем оно, ремесло
 сказочника,
 если всё потом на макулатуру?
 Зачем красочное
 полотно,
 если в него заворачивают кости?
 давно
 уже одержали победу, и кровь,
 и пот так, что ворона вороне вторит:
 «Беги, иди, ищи крова!»
 Война — это манифестация злости,
 где бессильное слово
 в пересохшем рту — не подспорье.

Я уйду с отступившей водой
 потопа вместе.
 Останется перегной,
 бомб осколки,
 холм, да земли ком.
 Да перекрестья
 из пик
 над теми, что убивали один язык.
 Ах, если б только
 сочинять сказочки на другом.

(21.07.23)

* * *

В. Б.

Любимому другу подарить гитару,
 которую вживую никогда не услышать.
 Брызжет
 слюной диктатор.
 Рыжим
 ржавеет по границе со свободой война.
 Тишина
 в дружбе (как бы не подставить)
 ведёт диалог струнами,
 которые не подстроить.
 Давно расставлены точки,
 и только память,
 неуёмная,
 согревает несбыточным,
 ворошит мысли.
 И только тёмное
 время суток строчек выточкой
 тянется по ненаписанным письмам.

Прежде на
 двоих когда-то хватало редких встреч,
 так что мир кружился, танцуя
 сиртаки или ламбаду.
 Прожжёнá
 с тех пор не одна дыра в одежде,
 изношенной возле плеч.

Выворот на изнанку, на лицевую —
 как отличить?
 Зажечь лампаду,
 листать фотки в телефоне, который молчит.
 Слушать канонаду
 новостей
 о чужой смерти.
 Разучиться сжимать гриф в горсти.
 Да и как тут петь, когда пусто для песен сердце?

(16.08.23)

МАЛЕНЬКАЯ ПРИНЦЕССА

Ты родилась, когда включили чуму.
 Пошла в ясли, когда началась война.
 Потому
 тебе зачтётся и нелюбовь, и беда.
 И ни к чему
 колокольчику
 звенеть, отражая пустые слова.
 Ни к чему поддакивать, повторяя враньё.
 Все большие, кто перед тобой виноват,
 пройдут, и их уже ничто не вернёт.

«Трынё-трава»
 всегда вырастает там, где посеют ложь.
 Но, ничтоже сумняшеся,
 история перепишет себя сама.
 Ты береги добро, а зло не трожь,
 и всё получится хорошо.
 Поломав
 планы, будет день приходить и приносить снег,
 но в твоих глазах будет весна греть
 и растоплять лёд.
 Ты — цветок свободы, мой юный грех,
 и пусть в тебе вызревает небесный мёд.

Клеть —
 твоя колыбелька — стоит в лесу,
 где в грозу,
 прячась из тени в тень,
 бес бесу выдирает шерсть.

А какой витязь войдёт под деревьев сень,
 то, считай, пропал, —
 отберут жизнь, измарают честь.
 В тех краях леший правит разбойный бал.
 Но, покуда тебя там мать хранит, —
 дай ей бог удачи, да хитрость дай,
 но, покуда точит
 вода гранит,
 Колокольчик,
 пой про любовь и рай.

Напоминай,
 что свобода — она внутри,
 и другая прямо лежит стезя.
 Говори,
 читай не на одном языке.
 Убегай из мест, где время идёт назад,
 босиком ли, в одном носке.
 Уходи, не бойся пребыть одна,
 Не оглядывайся. В возке,
 да хоть на арбе.
 Ты родилась, когда началась чума,
 растёшь, покуда идёт война.
 Ты давно уже за всё прощена,
 и, наверное, я в тебе.

(29.12.24)

НОБЕЛЕВКА ЗА МИР

Человек, изобрётший динамит,
 благодарит
 Всевышнего,
 награждая людей
 за то, что у него самого не вышло.
 За нынешнее отсутствие идей
 у своей души
 он вымаливает у вечности:
 «Не спеши
 стирать ластиком
 времени имя моё из эпох.
 Я был не так уж плох,
 хотя всё-таки, всего лишь мох,
 точнее сцена,
 на которую сегодня восходит всяк
 не дурак, не лох,
 не ангел, не свет, не мрак.»

Я пишу это и мои слова — пена,
 на языке, которому не суждено
 долго быть.
 На котором хорошо говорить,
 как бить морду,
 красть то, что не сожжено,
 служить, гордо
 заглядывая в глаза
 злу,
 и врать, что взрывчатка
 подобна веслу,
 которым гребя назад,
 разрывая воду, двигаешься вперёд.

Язык, на котором перчатка
 имеет цель
 ту, чтоб она затыкала рот,
 а не согревала, не берегла в мороз,
 от которого даже ель
 трещит, вытягиваясь смиренно во весь свой рост.

Взрыв убивает всё,
 остаются только слова,
 которыми несёт,
 как желудок от страха.
 Губы шепчут — прости, но горло продолжает рвать
 на ковёр, на подиум. Только смерти запаха
 уже некому подойти, чтоб убрать.

(06.04.24)

БЕЖЕНКА

Ты опять убежала на юг и сидишь на пляже,
потому, что ноябрь и Питер —
это дыра в пейзаже,
сквозь которую тянет выйти,
выпить
крепкого и, закусив конфеткой,
отважится вновь кокеткой
слинять подальше.

Потому что война. А Питер
отрицает существование нитей,
за которые марионеткой
им управляет режим.
Однако редкий
не скользит прохожий в жиже
из снега и лжи.

Ты лежишь
на пляже,
и твои заботы просты, как вода:
найти б кого-то, чтоб как тогда,
пригласил бы на ужин, где ты бы меняла роли,
не взирая на куража пропажу.
А что года?
Если есть сила воли
ходить в спортзал,
то время, испортив
лицо, отступит перед твоей фигурой.

Напрягая глаза
кавалер в возрасте, сам с понурой
походкой, примет тебя за
предмет своего желания,
к исполнению которого и устремится.
Ничто в этом более не огорчает,
ни то, что ты подаришь его ему в шоколадный
вечер,
так что он растворится
в тебе, словно сахар в чае.
Ни то, что это не распрямит твои плечи.

Потому что война. И к чертям тот Питер,
где не солнце в зените,
а проштопано небо следами взрывов.
Потому что вырыв
другому яму, —
схоронитесь в своей и ждите,
и в этом — карма.
Хоть беги на юг. Хоть исправно
находи одного, другого, живи не глядя.
На тебе та же кровь, спасенья которой ради
ты собою платишь, снимая платье.

(25.11.24)

ИЗ НЕДРУЖЕСТВЕННОЙ СТРАНЫ

Моя милая, дорогая!
Я пишу тебе словами — призраками
на языке страны, которой более нет на карте.
Страны, что убегая
от рабства, оказалась чужда свободе.
Теперь оба мы смотрим вниз — так
удобнее, опустив взгляд, плакать
по нашим ошибкам.
Половодье
пролитой за два года
войны крови
решительно
мешает нашему разговору. Сквозь звуки упавших кровель
и шум разрухи прорывается только невозможность
скорого свидания. Других тем нет,
или они обходятся осторожно.
Твой портрет,
на который ты давно уже непохожа,
покрылся пылью
и не предлагает встречи
с оригиналом.
В мире больше нет крыльев,
на которых можно до тебя долететь.

Остаются слова,
только образы моей речи
на твою жизнь накладываются как попало,
ведь карнавал
злодеев вокруг тебя давно ведёт хоровод,
удивляясь, почему ты до сих пор веруешь
в то, как это было прежде,
пока окружающий тебя народ
выживает, бережно
приспосабливаясь к своему уродству.
У меня нет для тебя руководства
к действию, лишь любовь да тень от надежды.

(28.02.24)

ГНЕВ

Опять мой народ под ножом мясников.
 Неужели врасплох
 был Всевышний захвачен?
 Бьётся сердце, открытое нагишом,
 пересохши от плача.

Не устав ненавидеть, не смолкают уста.
 Та девчонка —
 чиста,
 тот младенец — невинен.
 Этой сволочи чёрной
 мало будет дубины —
 она слишком проста.
 Мало будет зарницам попадающих бомб
 освещать эти рожи, а не лица и лоб.

Я лежу на дороге. Вой сирены вдали.
 Мне отроги горы там, на юге, видны.
 Вниз по склону идёт человек босиком.
 Он скрижали несёт в развороченный дом.

В нём песком
 покрывает пустыня тела,
 там, где жизнь навсегда в никуда утекла.
 Нам останется месть, обнищавшая злость.
 Мой народ — что у мира застрявшая кость.

Этой крови не счесть, не измерить реки.
 Я встаю во весь рост, отряхнувши пески.
 Мы живём вопреки. Мы читаем скрижали.
 Мы в ответ на вопрос на курок нажимаем.

(08.10.23)

СУККОТ

Девочка просила у Бога:
 «Забери меня из лап людоедов!»
 Плакала,
 прижимая пораненную руку,
 спрашивала:
 «А куда моя бабушка делась?»
 Долго
 гоготали ей в ответ мясники.
 «Не строй дурку!»
 Сиди тихо. Поворачивайся, подставляй тело
 для осквернения.
 А у девчушки — глаза васильки.
 Дрожат колени.

Девушка вопрошала Создателя:
 «За что? Чем провинилась?»
 Из бетонной комнаты звёзд не видно.
 Порвано концертное платье.
 Отбиты
 каблуки, лодочки развалились.
 Вились
 пряди, намотанные на ствол.
 Голод. Боль.
 В глазах убийцы всегда нарисован ноль.

Старая женщина
 просила у палача
 таблеток, воды.
 Давление, наверняка, подскочило.
 «Господи», — шепча:
 «Ещё бы день продержаться.

Пошли силы,
покуда слова молвлю.
Внука выведи из беды,
ведь всего двенадцать!»
Сломанные кости в пакете на молнии.

Суккот —
праздник жизни. Щедр Всевышний
к семени Моисея.
Скот
распуган, убит. Лежит
навзничь хозяин. Тоже не дышит.
У младшей дочери — набок шея.
Остальных угнать. На глаза повязку.
Связать, бросить в повозку.
Пристукнуть,
чтоб не орали.
Над Израилем
светит солнце. С точки зрения спутника
на орбите — всё нормально.

(23.10.23)

ВОПРОС

Всемогущий,
неужели нельзя было придумать что-то другое?
Опять эта гнущая
тело боль.
Опять Израиль с Персией
не оставлены тобой в покое.
Что это? — новая история версии 2.0?
Что они ничему не учатся?
Опять мученица
Юдифь с мечом будет спасать народ?
Опять лучники,
катапульты с баллистическими стрелами,
и опять с востока орда прёт.
Снова плечом
к плечу вдалеке от дома. От ласки.
От нежности. Стоять против орущих полчищ.
Благодарю, что поспела к Пасхе
американская помощь.
На новые доспехи,
по местам разломов старых —
тело прикрыть,
новые огненные колесницы.

Прикрыть ресницы.
Не вспоминать резни кошмары.
За победы грядущих битв
молиться,
раскачиваясь, растрачиваясь.
Не потому ли стремится всё повториться,
что неизменны слова молитв?

(26.04.24)

* * *

Не говори мне ничего ни про слова,
 ни про ветер,
 который их разносит над пустыней.
 Молчи. Сливай
 воду на руки, бормочи молитву.
 Но сперва,
 оттереть их от равнодушия до сини
 попробуй.
 Выросшие в сытости,
 не понимают ни битву,
 ни разрушенную ею землю.
 На взорванную утробу
 жилья не глядят сквозь слёзы.
 Размытости
 в очертаниях рытвин,
 приемлют,
 не ища в них разбросанные контуры тел.

Я там не был, но я там есть,
 потому что у меня вот тут и вот тут болит.
 В том месте — полость.
 Удел,
 в котором и живёт душа, где она не молчит.

Когда монолит
 мрака опять собой закрывает восток,
 слова разума — всё глуше.
 Они — ветер над пустыней.
 Не закапывай голову в песок.
 Война и твой висок
 найдёт, и тогда равнодушие
 уже стыда не имеет.

ХРАМ ЛЮБВИ

А к ночи я возвращаюсь из города мёртвых.
 Переплываю Нил.
 Меня встречают прекрасные жрицы.
 На алтарях, истёртых
 от любовных схваток
 не оседает пыль.
 Облака,
 огни над столицей
 отражаются в стоячей воде
 лагуны, как второе небо
 в переплетениях лучей звёзд.
 Вечер садится.
 На гряде,
 на гребнях барханов удлиняются тени.
 Я возвращаюсь из города мёртвых, где я замёрз,
 пока прошагал
 его из конца в конец
 и уверился, что он пуст.
 Мне встретился лишь шакал,
 да, среди колец
 своей паутины — степной паук.

Жрица,
 не открывая уст,
 (обет молчания
 не терпит звук),
 возврати меня в жизнь. Мне некуда торопиться.
 Подари тепло, чтобы им мне себя расплавить.
 Принять, смириться.
 Увиденные картины отчаянием
 затопляют рамки памяти.

Лица,
замученные лица
размываются во лжи
слов, вспучившей шуму
многоэтажного города живых.

Я не принадлежу ему так же,
как и городу мёртвых — чужд.
Здесь, в храме любви,
стоящим между
уже и ещё,
прими мою жертву. Возьми
это тело, используй, порви,
выбрось. Это не мой расчёт.
Это — нужда и это — надежда.

(11.11.23)

ЯЗЫКИ ВОЙН

Жить в раю, говорить на любви.
Босиком по песку вдоль кромки воды
по твоим следам, до половины
размытым.
А где-то там идут две войны,
где два раза мне быть убитым.
Ты себя не вини.
Где-то тут над розовым морем
облака лениво цепляют горы,
буганвилиа краснеет оттенком крови,
и фонтаном ветки шумят над кровлей,
целой, не проломленной долетевшим дроном.

Здесь в раю птицы паучка не тронут,
на любви щебечут,
и нам их речь понятна.
Я за тобой бреду, ссутулив плечи,
на мостовой оставляя пятна.

А ты скользишь по пляжу.
Из-под короткой юбки — волшебство ножек.
Далее хребта кряжи
чернеют под твоей походкой,
как домов фасады от пожаров в саже,
потому что били прямой наводкой.
Там меня положат.
Там до рая близко.
Прикоснуться б к коже в тишине, стиснуть.

Я в плену у зла. Ни еды, ни света.
 Выхода из склепа
 не найти на поверхность.
 Духота и голод — недалеко до краха.
 Лишь надежда не меркнет.
 Я о ней молчу на языке страха.
 Терпкие
 мысли в раю не вызревают.
 Ах, лазурное Средиземное, —
 отражает нас в волнах, с внешнего края
 под качание любви. Безразмерное
 светит солнце над пустыней,
 как над пшеницы полем,
 жжёт глаза,
 кружит в танце. У теней —
 плещут руки.
 Убитого лови — да в рай бросай.
 Я шепчу на языке муки
 и прошу на языке боли.

ЗАЛОЖНИК*

После полутора лет в плену
 его наконец обменяли.
 Ухмылялись,
 орки,
 отпуская: «Иди домой, обними жену,
 поцелуй сына.»
 И открыли створки,
 что вели в тюрьму.
 Он пошёл, распрямив спину,
 вернулся в свой дом
 и вступил во тьму.
 Жена и сын — мертвы вдвоём
 и, вот уже, полтора года тому.

Вот камень на кладбище,
 и ещё некролог в газете.
 А убили их тогда ещё
 в октябре, на рассвете.

Он не знает, зачем он жил.
 Кровь давно превратилась в грязь,
 там в плену.
 И почему,
 когда он враз,
 упал и воем выл,
 то Господь не признал вину?

(18.02.25)

* 8 февраля 25 года Хамас обменял партию заложников.
 Среди них был человек по имени Eli Sharabi.

РЕАЛЬНОСТЬ

Я уже не расту, повторяя изгибы жизни
тех, которые передо мной прошли.
Мы — колосющийся лес
из кривых стволов.
Как и все,
я так же путаю мысли,
крошки которых лишь хороши,
чтобы шить покров
для души
той, что ещё различает числа.

Когда лицу требуемы белила,
не затем, чтобы разбавить розовое,
но чтоб закрасить серость,
то время вопросов
вышло,
и пора выживать на ответах,
как бы этого ни хотелось.
Перестать спешить,
(от этого в памяти потом дыры),
беречь тело — одноразовый пакет,
в котором душа плывёт по миру
со скоростью, в моём случае, —
две страны за одну жизнь.
Научиться ценить лучшее,
прощая всё остальное.
Туча
наступает на Иерушалаим.

Выдержит ли стальной купол?
Принимая
то, о чём скупое
говорил пророк, стоя
на круче холма, —
главное не сойти с ума.

ИСААК

Я потерял тебя, и боль непоправимей пустоты.
 Да, дни мои заполнили заботы,
 свершенья дел, сплетенье тел
 в награде пота.
 Лишь луч не разрывает темноты.
 Просты
 слова потерянного смысла.
 У них бессилён звук.
 Рука с ножом в сомнении повисла.
 Гляжу, но нету агнца вокруг.

Я потерял себя. Вина моя, твоя ли воля?
 Мой плуг
 смятений роет до крови.
 Но как соврать?
 Раскрой, что никогда не перешить,
 порви
 на доли.
 Не страшно, что с виною надо жить,
 а страшно то, что с нею умирать.

(22.09.24)

ТЕРРИТОРИЯ**1**

Платить и плакать, в плат укутав совесть.
 Больничные палаты до краёв наполнить.
 Отдать на горсть
 любви,
 чтоб в ненависть по пояс
 суметь вступить.
 Опять
 покров позора —
 белеет красно-синий флаг,
 неровно
 прикрывая собою ямы полость.
 Свободы акт
 в финале
 светит светом красным.
 Метель металла
 замела пространство.
 Гражданская война,
 и время вспять.
 Притих Майдан.
 Урчат бронемшины.
 Лиц лишены
 солдатские шинели.
 Своя орда — не Чингисхан.
 Бронежилет не защищает шеи.

(15.02.22)

2

Полузабытый проходной киевский дворик.
 Квартира, принадлежавшая ещё прабабке.
 Лапки
 цветущих каштанов. Вкус сладкой
 черешни сегодня горек.
 Конечно,
 об этом надо бы в силлаботонике,
 чтоб, как набат, размерный ритм звучал.
 Моя ж печаль —
 в разломе подоконника,
 на кирпичах,
 торчащих прямо в воздух,
 на невзначай
 попавших в кадр обыденных вещах.
 Без роздыха
 огнём плюётся гидра
 по человеку.
 Что нового вещает этот век?
 Чьи жизни вирус выдрал?
 А чьи — убийца
 снова тащит в клетку
 иль босиком на снег?
 Какие лица? —
 Рожи! А пропаганда? — Геббельсу не снилась!
 Какой у лжи
 успех в текущем генотипе!
 За сотню лет мутация прижилась.
 Явилось быдло, с быдлом в свите.

Затихнет гул, когда взорвут подмостки.
 Наверно, выживет в пещере краб.
 Диктатор, раб,
 Помпея — слой известки,
 да археолога нехитрый скарб.

(02.03.22)

3

Меня часто спрашивают, откуда я,
 в разговоре поймав акцент.
 Я отвечаю
 не сразу, черпнув печали,
 покраснев, думая:
 «А есть ли рецепт
 от стыда за язык?»

Почему инструмент божий
 больше не зовёт правдой?
 Почему я сник,
 взгляд вниз?
 За что краску
 не отмыть с кожи?
 Ложь в словесности
 отравой
 разъедает смысл.
 Хочется прикрыться каской,
 взять автомат и отупеть от ненависти.

I am often asked by
strangers where I am from —
sounding like a foreigner, and so on.
Today I take pause
to brave a breath
before an answer:
«The accent is, sadly, Russian, yes.»

(04.03.22)

4

Мне жаль людей погашенной страны,
идеей страшной выжатых на бедность.
Мне жаль культуры, брошенной во рвы,
под танки,
жаль словесность.
Мне в свалке
мусорной
искать и не найти:
ни имени, ни званья, ни приказа.
Да, трусы мы! —
о Господи, прости
за эту фразу.

Дракон в агонии, горит земля в беде.
Успеть лишь конному спастись за перевалом.
Дитя и мать отправлены к Тебе,
ужели мало?

Куда брести
обглоданным войной,
чтоб обрести достоинства покровы,
сжимая зло в протянутой горсти,
от Слова
отлучённым, Боже мой?!

(09.03.22)

5

Там толпа мексиканских манго,
чуть сутулых, в больших сомбреро.
И песок под ногами — манка,
а девчонка на нём — Венера.
Там рыбалка и свежий окунь,
покрывающий дно баркаса,
полоснёт, словно солнце в окна,
чешуёй по движенью глаза.
Там огромное небо с морем
переходят одно в другое,
где идут над волной прибоя
только птицы в цепочку, строем.

Мы когда-нибудь непременно
будем пробовать соль от пены,
вместо соли от слёз губами
и сотрём свою тень со стенок
дома, с выбитыми глазами.

(12.03.22)

МАРИУПОЛЬ

1

Я помню, как умирают в театре:
падают в намеченной точке сцены.
Спотыкается бой
барабанов, замирают литавры,
гобой.
Над телом
наклоняется падре,
софиты смещают тени.
Отстучав концами сидений,
оваций звучит прибой.

Но это не шум ладошек,
то стены сошлись в поклоне,
балкон обвалился в ложу,
осколки стекла — софит.
Нáсмерть, не понарошку —
замысел посторонний,
в нём зрители стали прошлым.
Под кровлею похоронен,
неписаной драмы скрипт.
Ужели сюжет возможен?
Зачем тебе они, Боже?
Вон та и та, и вот этот, похоже,
ещё хрипит.

Их раскопают когда-то,
когда утихнет бомбёжка.
Солдаты
возьмут носилки,

лопаты,
экскаватор выделит мэра.
Просили
же, чтобы мимо, молили
всем миром люди,

но зáткнуты уши судей —
им бесконечно сложно
что-либо просто слышать средь бесноватых сфер.

Кружётся позёмка пыли
в видео с телефона:
кусочек декораций, камень,
под ним — непонятно что.
У жизни глаза застыли
и больно
от сказочки, ставшей былью.
Я раненый, мне бы с ними.
Подставить б своё плечо.

Мне умирать на сцене
по пьесе,
где нет антрактов.
Я мести
призраком, тенью
портьеры вуаль откину.
Пусть автор,
злодей боится непережитых мгновений.
Вот он подставляет спину,
народ подставляет спину...
Но нету во мне прощенья!

(22.03.22)

2

Но как закрыть эту страшную книжку,
отложить и заняться жизнью,
если это красное лихо
наяву и никак не стихнет?
Полостная по нервам рана
кровоточит и, право,
пóлно
говорить себе, что не больно.
Говорить на наречье óрков
и мечтать, чтоб все орки —
сдохли.

Чтобы в кронах деревьев птичья,
не снарядов звучала песня.
Чтобы в створке
окна над горкой
лишь закатом краснело небо.
Не безличным
стыдом за язык молчало,
не прощая
нам к русской речи слепой
ненависти в отчаяние.

Извергается горло стоном,
восходящим в глухие выси.
Как мне выжить, захлопнув кожух
от айфона,
на моём уничтоженном
прошлом?
Выжить ныне, пускай не присно.

(24.03.22)

БУЧА

Я пью навзрыд.
Смотреть отказываются глаза.
Я взрыт,
как полоса
земли после бомбёжки.
На дробь отчаяния-ненависти умножен,
я тоже —
житель тёмного подвала,
я пешеход с расстрелянной дорожки,
где трупы, брошенные
как попало.

Надежда лишь, что всё ж московский князь
враз попадёт под суд и казнь.
Что страх и кровь его камнями
встретит площадь,
на месть за дéло.
Три всадника, что топчутся конями,
сгинут.
За перевязь
четвёртый своего смирит, чтоб гимном
жизни — взорванная роща
зазеленела.

Я жду возмездия,
коль не застрелен Бог.
Пропавшим без вести
не выбирать дорог.

(14.04.22)

THE SHIRE*

Трудно складывать, когда из тебя вычитают.
 Вроде бы,
 давнее прошлое
 не вызывает боли.
 По-английски родина —
 motherland.
 В советском крошечке
 мама из Киева, а я вот то ли москвич,
 то ли
 американский поэт.
 Личное
 это теперь имеет другое значение.
 От похорон культуры
 выживают лишь национальные черви.
 Рабы. Они плывут по течению
 в реке времени
 и фигуры
 их исчезают в истории, обречённой на повторение.

Война захлестнула Пасху.
 Просели
 колокола храма.
 Воздушной сирены голос — вот и вся литургия.
 Где весна подняла поросль — яма,
 где сказывалась сказка —
 гибель.

В прицеле
 ракет — Одесса.
 (Проклятые всех не сбить — летят быстро.)
 Небесные ангелы чистые
 пришлют крылья —
 принять в сонм местных.

Вознесётся мадонна в небо
 с трёхмесячным бэби
 над набережной,
 над памятником Дюку,
 заваленным мешками
 с песком.

В слезах ослепнет
 от ненависти вера в рок,
 несколько
 не видя протянутую ей руку.
 С виском,
 отмеченным красным,
 возле погибнет Бог.

Смолк
 очередной налёт. Городу
 опять раскроили
 череп.
 Плети ракет догорают на фасадах по комнатам
 разбитых домов.
 Вечереет.

* Как мы помним, хоббиты населяли «The Shire» (Средиземье), ну а орки жили в Мордоре.

Вверх, вверх поднимают убитых крылья.
 Ветер открывает в черноте сажи
 полотно картины.
 Порт.
 Спины
 подъёмных кранов.
 Переплёт
 улиц в обрамлении пляжа.
 Понт,
 разбивающийся о скалы Украины.
 В красной пене — так рождаются страны

(04.05.22)

РУССКИЙ СТАМБУЛ

Парочка
 толкает перед собой коляску.
 Вдоль дорожки: кипарисы, пинии, облачка.
 Краски
 средиземноморья сочетаются с платьем.
 В плоскости жаркого горизонта, кстати,
 озерко,
 похоже с фламинго, —
 розовые
 пачки на лапках, грациозные
 движенья — дивно.

Так где-нибудь в Турции,
 на животноводческой ферме-зоопарке,
 смотреть на лемуру,
 под крики фазанов млет на солнце.
 Покупать двухлетке подарки,
 считать с ней куцых
 баранов,
 в конце прибавляя барана-спонсора.
 Порциями
 терпения измерять время до расставания.
 Сбирать малонужное
 по магазинам
 и слушать
 детское завывание,
 переходящее в натужную
 песнь предрассветного муэдзина.

Избалованное дитя пожилой мамы,
не виноватое в жизни с её гадким,
войной пугающим
настоящим, припавшее на игрушки,
визжит, привставши, в кроватке,
под взглядом будущего.

(07.05.22)

КРЫМСКАЯ ЭЛЕГИЯ

Эпоха внезапно перевернулась,
брюхом проломив время.
История испуганной птицей бьёт крыльями по луже
памяти в раскопках смысла.
Обиженные изнутри и обожжённые снаружи,
мы мечемся по арене,
пытаясь разглядеть, что над всеми повисло.

А повис и спускается вниз двадцатый век,
поедая простор, привычная сгущается тьма
от центра, в котором снова один за всех,
ко всем, посходившим опять с ума.

И катит волна на свет — вновь идёт исход.
Выплескивает наружу. Третий пустеет Рим.
И больно видеть не то, что один народ,
а режет болью то, что народ — один.

История переписана.
Кто её разберёт
по частям? Под швы памяти не подсунуть нож
освистывания.
Страшно не то, что диктатор врёт,
а то, что все верят в ложь
истово.

На четвёртом сроке правления
Полнота власти
видна невооружённым взглядом. Избавление
от надоевшей супруги не встречает сопротивления.

Парады страсти
не требуют приказа. Население,
подсаженное на патриотизм, забыв про голод,
глядит в рот.
Есть объявленный враг. Диктатор молод,
и ему ещё не пора в расход.

Город
продолжает зарастать подлеском
опустевших лиц и горящих глаз.
Дымно. Дыхание отнимает силы. Вместо
долей секунд вдох занимает час.

Прохожие, погоняя свои хлопоты,
месяц мартоноябрь слякоти,
кутаясь в пёстрые,
приспособленные под погоду, одежды.
В мякоти
наступившего времени, остро
ощущаешь возраст —
это когда количество опыта
превышает количество надежды.

(24.11.14)

«МОСКВА ЗЛАТОГЛАВАЯ»

Говорят, в этом городе не слышать войны.
Горят новогодние ёлки,
пушистая чистота.
А сколько
обывателей, разодетых, что фавны,
выступают по нарядным бульварам!
Подсвечены стороны у креста.
Театры зазывают репертуаром
новым и старым,
кафешки ароматами еды
заманивают всех подряд.
Парят
в разговорах будущего чаяния.
Только в лицах, в глазах — молчание,
как у тех ягнят.
Плечами
беседуют о другом тела.
Настоящий злодей
никогда не носит чёрный костюм.
Лишь детей
фигурки исчезают во рву
там, где мгла
за границей из цветных огоньков
беспросветностью
пролегла.
Звяканье игрушек, что кандалов
этой жизни, гудящей, заглушает смех.
В щеках с морозца
прячут свои имена, кого ни зову,
Завтра — это вчерашний снег,
а сегодня — катится.

Радость и свет плывут
так, будто и не наступит день другой,
в котором придётся платить счета,
за текущую не свою кровь, что рекой,
да за то, про что цокает каблук
по берегу, где в бесстыжем платице —
нищета.

(2026)

ВРЕМЯ ПОКОЛЕНИЯ

В эпоху постправды
разумность прикрыта враньём.
Мы по мостику лжи
переходим стыда водоём
и спокойную жизнь
выдаём
за хорошие нравы.

Зная точно — неправы.
Понимая — гордиться тут нечем.
Это время краснеть, от бессилия плакать.
Беспечные победили.
Тьма — это не тогда, когда вечер
опустит копоть,
а когда рассвет над поколением исключили.
Игнорируя пакость,
ладоши снова привыкнут хлопать.

Совесть
найдёт компромисс
с источниками дохода.
Только после
имитации любви —
всегда непритворно холодно.
Я смотрю вниз
с высоты полёта мёртвой души
над кручей
тела. И вижу, как спешит,
звенит,
надрывается колокол над ним —
беззвучно.

KISS ME IN THE LAVENDER FIELD*

Какой был май!
И запахи, и вина.
Любимая
с улыбкой на глазах.
В коврах
из маков — горные долины.
И, только в сердце — страх
за Украину,
волною вверх и в брызгах — в прах.

Что на губах
лавандовое поле,
наш поцелуй, отставлена война?
Княгиня Ольга, — киевская воля, —
как жить безбольно,
женщина-страна?
Что на весах,
что перевесит орков? —
Культуры шмат,
подпорченный войной.
Локальный «Ту би-Шват» —
полки в пригорках.
Молитвы вечен бой.
Какой был май!
Изгнать бы ненависть из сжатых ею лёгких.

(04.05.22)

* * *

Будущее,
как ограничены у тебя пути?
Как незначительны
цели, к которым они ведут?
Я выращен,
как ни крути,
в рабской земле.
На свободный не пригожусь труд.

В стекле
отражается за моей спиной —
царь орды.
Я зажат стеною
с зубцами красными, все в крови.
Рты
открывают мои сверстники,
но из них лишь вой: «За царя!»
Оторви
руки от ушей,
слушай, ты будущее
не страны — местности,
как тебя творят.

(23.05.22)

* Поцелуй меня в поле лаванды (англ.)

* * *

Отменить культуру всё-таки не получится.
 Она выживет. Никуда не деться.
 Но, вероятно, исчезнет страна.
 Увянет, скуксится,
 как Древняя Греция,
 оставив за собой имена
 героев, поэтов и прочих.
 Предъявляя на... или под... горою
 взгляду лишь обточенные
 веками руины.

Постепенно на четверть, наполовину,
 упростится язык.
 А потом и вовсе уйдёт в песок
 времени,
 потеряв стык
 с реальностью.
 Через поколение.
 Через два. За ненадобностью.
 Наше будущее — музей:
 доценты, исследования, диссертации.
 Сей
 доброе, вечное, твори!
 Будущая культура — вне нации.

(01.07.22)

НЬЮ-ЙОРК

Июнь. Нью-Йорк.
 Какая пена платьев,
 мельканье плеч!
 Шёлк
 юбок. Парк,
 прозрачный
 воздух. Лай собак.
 В закате
 краски предвещают ночь
 некстати.
 Усталость — прочь!
 Жасмин плывёт дурманом,
 где над коктейльным перезвоном
 парит луна.
 Там легкомыслие царит обманом
 в толпе вагонной
 под выдох дня.

Живёшь хмельной, отставивши печали,
 забыв про долг.
 Бросаешь мелочь.
 Саксофон, вещай нам,
 лишь бы не смолк!

В огнях неоновых реклам вращает
 площадь
 беспечный полк.
 Когда б я смог
 встать анонимной крошкой
 в его ряды?

Но вой сирен над Харьковом,
но дым и смог,
пронзивши шар,
доносят запах.
Першит в груди.

Я харкаю.
Горчит хот-дог.
Иди, бреди
в питейный бар.
Охранник в чёрном — не гестапо!
Июнь. Нью-Йорк.

(28.06. 22)

ЧЕТВЁРТЫЙ КВАРТАЛ

Тридцать лет назад и секс
был другим, и масштабы будущего не пугали.
«Сенигалия»
не просилась на карту
и текст
под картинками в «Плэйбое»
был ни к чему.
Голубое
было лишь цветом неба,
на котором, опершись на парту,
мы облака рисовали.
Мы тусовались
на кухне, ещё не предпочитая корчму.

Занимаясь собой, бизнесом, мы проморгали историю,
проснувшись однажды в рабстве, которому
нет конца.
С этой кражей
свободы оказалось, что мы построили
карточный
домик там, где система ценностей не совпадает с нашей —
красочной.
Чужая списана с чекистского образца.

И теперь, в четвёртом квартале
этой быстротекущей
мы — бездомные новосёлы,
не понимающие язык.
Пересаженные не в кущи —
в чужие страны.

Убежавшие, в чём застало,
навсегда невесёлые,
не принявшие простых
объяснений катастрофе.

В нашем мире, упрямом, раненом,
но ещё не раздолбанном на части,
есть и «Биг Мак», и картофель,
и не боящиеся власти
свободные люди с несломанными рёбрами.
В чужом и далёком стане
они продолжают обычную круговерть,
не ведая, что когда придёт смерть,
она застанет их не собранными.

(08.07.22)

НОВОГОДНИЙ ФРОНТ

А под конец года пришёл шторм.
Наверное, чтобы смыть кровь
и позор
равнодушия.
Всё, отправленное в ров
червям на корм,
засыпать снегом.
Ибо в белом кружеве
исчезает шанс на повтор
по цели выстрелить из оружия.

Человеком
проще оставаться, когда в тепле,
в сытости
и с перспективой на завтра,
чем когда в вырытом в земле
блиндаже,
в сырости,
где небеса — травка,
или в разбитом здании,
там, где от артобстрела балки провисли,
приходя в сознание,
когда память уже
не удерживает
произнесённые мысли.

Мигрень, метель, термометр ниже нуля
 начнут новый год
 с девственного пейзажа:
 поля,
 слепящие чистотой нетронутой прелести,
 и даже
 ручья вода,
 застывшая в полёте брызг пряжей.
 Только у ненависти
 градус не опускается в холода,

да в бурю не угадать
 направления у снаряда.

Буржуйка опрятна,
 насколько можно — труба в окно,
 картон, где стекло разбито,
 не согревает трёхкомнатную в трескучий.
 Нет света, всё сложно
 с бытом,
 но вдруг на полу заблестит пятно —
 сквозь тучи —
 от Звезды Рождественской пробился лучик.

(30.12.22)

ПОИСК

«Я вышел на поиски Бога»

(А. Галич)

Четыре года войны.
 Каждое утро с надеждой в новости —
 что? Ещё не сдох?
 Увы,
 костлявая косой режет, продолжается.
 Всё плохо.
 Бомбили Тернополь, Кривой Рог —
 пожарище.
 Горе заливают полости,
 уже не высыхающие в душе.
 С востока вместо рассвета брезжит тьма.
 О, мой Бог!
 Почему эта мразь до сих пор жива?
 Опять дали кому-то срок
 за проявление человечности.
 Затыкают рот, сами по плечи
 в крови, но почему-то ещё дышат?
 Верни убитых. Услышь.
 Рабы не могут побеждать свободных,
 иначе зачем тогда ты есть?
 Или ты уже был?
 Про что звонят твои колокола?
 Останови кино.
 Герои давно взвыли
 зверьми. В головы
 обдолбанных вошла игла
 Останкино.
 Холодно.

Розовый снег,
соскоблённый с оконной рамы.
Воют сирены. Горб
траектории в ночном небе —
По Киеву ракета. Две.
Терпящий лишь умножает скорбь.
Где-то был мой оберёг,
оставленный мамой?

(27.11.25)

ЗАНАВЕС

На Андреевском спуске
дом с разбитым плечом.
Вспучен булыжник,
в куски
разворочен, в порошок схлопнут,
стена выжжена,
прикрыта из саж парчой.
На кнопку
нажимает интернетное быдло и, ликуя,
ставит like, и
просмотр добавляется в счёт.
Мы на кухне,
за окном вечер тает.
Мой приятель, поэт,
наливая ещё,
говорит, что когда нас не станет,
то за нами выключат свет.
Камень
вычернит
снег, чтобы он просочился под землю.
Не молчи,
что-нибудь, про весну и любовь.
Пускай сипло,
но расправь проходящую мысль
про тот жёлтый и тот голубой.
Ты не комкай её. Ну, ещё по одной.
Числа
прожитых дней — вся граница отмерена строго.
Свет потушат, согласен,
от фальшивого слога
не бывает светло.

Смерть петляет кругом.
Но забрезжит и ясен
придёт незнакомый язык,
и покрасит, как плёнкой
прикроет зияющий стык
на стене Эрмитажа
и сведёт нас и дальних потомков,
что, конечно же, будут говорить о другом.
Нет, не страшно,
что выключат свет.
Будет тьма, и её разрывая,
однажды, неважный поэт
вдруг услышит, тот внутренний гром
и допишет про то, чего нет,
эти строки читая.
Я не знаю,
но стоит попробовать выключить свет.

(03.01.26)

БАБУШКА

Ты в зеркале видишь время,
его складки.
Далее, в отражении —
сын — своё дитя поднял над головой.
Движение
парящих щёк.
Твой сладкий век —
в облатке из конфетки.
Волной
любви летит невинный снег
и тает, и пока не в счёт.

Ты соберёшь
макушки всех детей в ладони,
больших и мелких — благословишь.
А они шумят мыслями посторонними
про дела свои.
Разорвёшь лаваш,
раздашь.
Словами беду вытрешь.
Горят две свечи.
Пути тебе их все открыты.
Двери не взаперти.
Девичьи
твои грёзы — выполнена любовь.
Теперь, только, не прекрати
свои заботы.

Распорота
висит дверь на одной петле.
Идёт война по земле.
К ней никто не готов.

СОДЕРЖАНИЕ

НЕИЗВЕСТНЫЙ СОЛДАТ	6
ДО ВОСТРЕБОВАНИЯ	8
НЕВОЗВРАЩЕНЦЫ	10
КАХОВКА	11
ОДНОКЛАССНИКИ	13
ТУРЧАНКА	15
2022-й	16
«В общем-то, не повезло...»	17
«Любимому другу подарить гитару...»	18
МАЛЕНЬКАЯ ПРИНЦЕССА	20
НОБЕЛЕВКА ЗА МИР	22
БЕЖЕНКА	24
ИЗ НЕДРУЖЕСТВЕННОЙ СТРАНЫ	26
ГНЕВ	28
СУККОТ	29
ВОПРОС	31
«Не говори мне ничего ни про слова...»	32
ХРАМ ЛЮБВИ	33

ЯЗЫКИ ВОЙН	35
ЗАЛОЖНИК	37
РЕАЛЬНОСТЬ	38
ИСААК	40
ТЕРРИТОРИЯ	41
МАРИУПОЛЬ	46
БУЧА	49
THE SHIRE	50
РУССКИЙ СТАМБУЛ	53
КРЫМСКАЯ ЭЛЕГИЯ	55
«МОСКВА ЗЛАТОГЛАВАЯ»	57
ВРЕМЯ ПОКОЛЕНИЯ	59
KISS ME IN THE LAVENDER FIELD	60
«Будущее...»	61
«Отменить культуру всё-таки не получится...»	62
НЬЮ-ЙОРК	63
ЧЕТВЁРТЫЙ КВАРТАЛ	65
НОВОГОДНИЙ ФРОНТ	67
ПОИСК	69
ЗАНАВЕС	71
БАБУШКА	73

Літературно-художнє видання

Саша Немировский
Второй всадник

стихи 2022–2025 гг.

Макет обкладинки

Верстка Друкарський двір Олега Федорова
Формат 60 x 84 1/16. Наклад 650 прим. Зам. № 2421
Папір 80 офсет. Ум. друк. арк. 4,55
Гарнітура «Calibri»
Гарнітура «Rutenia 2008»
(Автор Василь Чебаник, www.abetkarutenia.com.ua)
Підписано до друку 20.05.2026 р.

Видавець Федоров О. М.,
«Друкарський двір Олега Федорова»

Адреса: а/с 131, Київ-207, 04207, Україна

e-mail: relaks-oleg@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 3668 від 14.01.2010 р.

Віддруковано в друкарні ТОВ «7БЦ»

Адреса: 07400, Київська обл., м. Бровари, б-р Незалежності, 2/148

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 5329 від 11.04.2017 р.

**ДРУКАРСЬКИЙ ДВІР
ОЛЕГА ФЕДОРОВА**

ISBN 978-617-8832-42-1

САША НЕМИРОВСЬКИЙ

ДРУГИЙ ВЕРШНИК

вірші 2022–2025 рр.

Київ

Друкарський двір Олега Федорова
2026

УДК 821.161.1-1"2022/2025":355.01+94(100)
Н503

Немировський, Саша

Н503 Другий вершник : вірші 2022–2025 рр. / С. Немировський. — К. : Друкарський двір Олега Федорова, 2026. — 72 с.

ISBN 978-617-8832-42-1

Збірка Саші Немировського «Другий вершник» об'єднує вірші 2022–2025 років — поетичне свідчення епохи війн, катастроф, вигнання та морального вибору. У цих текстах особистий біль переплітається з історичною трагедією, а пам'ять про зруйновані міста, втрачених людей і зламаний час перетворюється на художній документ сучасності.

Поезія Немировського поєднує філософську рефлексію, біблійну образність, громадянське висловлювання та гранично особисту інтонацію. Тут війна постає не лише як подія, а і як стан мови, пам'яті та людської душі. Крізь мотиви вигнання, любові, страху, гніву й надії автор намагається зберегти внутрішню гідність людини у світі, де зруйновано звичні основи буття.

УДК 821.161.1-1"2022/2025":355.01+94(100)

«І вийшов інший кінь — рудий;
і тому, хто сидів на ньому, дано взяти мир із землі,
щоб убивали один одного;
і дано йому великий меч».

(одкровення Іоанна Богослова)

© Саша Немировський,
текст, 2026

© Федоров О. М.,
видавець, 2026

ISBN 978-617-8832-42-1

Про вірші, що увійшли до цієї збірки, можу сказати одне: краще було б, аби їх узагалі не існувало. Краще було б, аби не було обох воєн, геноцидів і крові. Деякі з цих творів належать до періоду 2022–2023 років і раніше входили до двох великих циклів — «Уламки руйни» та «Нова юдейська війна». Відтоді до них додалися нові вірші, а самі цикли зросли як за обсягом, так і за глибиною відображених переживань.

У якийсь момент я зрозумів, що розділяти їх не варто, бо війна — одна. Вона триває в багатьох місцях, і це завжди війна добра зі злом. Особливо тоді, коли вона кривава. І що більше страждання в цій війні, то виразнішим стає поділ на біле й чорне, на добро й очевидне зло.

Тому вірші з обох циклів тут перемішані, а до них додано й зовсім нові тексти, адже війни, в основі яких лежить геноцид, не закінчуються. Не закінчуються тому й вірші. Війни, можливо, тимчасово припиняються з перемогою добра. Однак вони завжди приховано тліють — навіть тоді, коли перестають падати бомби й виходить сонце, — тому що геноцидне зло завжди перебуває у стані агресії: або пасивної, або активної.

Поезія через мистецтво слова відображає відчуття часу, зберігаючи переживання і біль живими настільки, що душа читача сприймає їх як події актуальні, такі, що відбулися щойно, а не колись давно. Але навіщо знову переживати негативне? Можливо, лише для того, щоб воно якомога довше не повторилося.

Автор.

НЕВІДОМИЙ СОЛДАТ

Є інколи в грудневому тумані
згадка про сонце.
І тоді на застиглій землі
проступають обриси тіней.
За пів століття,
прожите в одному й тому самому місці,
такі дні
можна точно злічити на пальцях.
Та якби навіть
минуле мало волю,
не перемінити розлогих
евкаліптів на північні верби;
і краса тоді була б уже іншою.
Розмокле поле
під бляклою кулею
низького світила,
у строкатих начерках конюшини,
не зоране з краю,
а ближче до середини — ями,
і там, де блиск променів, розсіяний силою
крапель, ще не до кінця згас, —
залізний корпус.
Ствол уткнувся в землю.
Медуза
башти, щупальцями вгору, —
розірваний метал.
З під каркасом рами,
частини механізмів, тіло.

Раптовий шквал
хитає,
смиче клапоть одежі.
Крізь мжичку ніжного,
ледь підсоленого морем туману
той вітер тягне прісною
пліснявою, заносить фантик від жуйки
на стебло, а на ньому — пухнастий,
іще квітучий жовтий мак.
У повітряних течіях птиця кружляє,
їй наче над полем затісно.
Чи бачила вона, як він ішов на танк? —
Хода, що ще не встигла набути розгойду,
хода юнака, який не встиг стати мужем.

(16.12.25)

ДО ЗАПИТАННЯ

Здрастуй, мій дорогий.
 Пишу тобі це з міста,
 у якому мене вже ніколи не буде.
 Воно тепер — купа
 спогадів,
 а не гордий
 володар вулиць, простягнутих над водою.
 Розклад
 мого візиту не має часових меж,
 а поспіх чи запізнення, як не дивно,
 не владні змінити ходу
 моїх кроків.
 Тут я не поспішаю додому,
 щоб у кольорові
 коробочки
 розкладати облатки
 пігулок за днями тижня.
 Короткі
 спідниці, крадькома кинуті погляди дівчат,
 які йдуть назустріч, відволікають увагу
 від пошуків мілин
 у калюжах уздовж бруківки.

Відстані
 в пам'яті суперечать місцевості,
 а припорошений пухом часу
 сенс мовлення
 чутніший за слова.
 На порозі вічності,
 у шаруді листя,
 нічого й сподіватися, що бодай до вечора
 життя повернеться на круги своя.
 До цього міста мені вже не ввійти пішки.

Мандрівка
 неможлива. Програна війна
 скасувала візи
 й запечатала прикордонні пости.
 Показавши світові вид знизу
 на назавжди підняті розвідні мости.

Я стою на набережній
 і дивлюся на байдужу текучу воду,
 що заломлює
 випадковий
 промінь так, аби він не дав світла.
 Та хіба потрібне світло, щоб дивитися крізь роки,
 які набігають хвилюю?
 З усього видно:
 це місто — мертве,
 а цей лист до тебе, дорогий,
 залишиться без відповіді.

Стертий
 автомобільними шинами поребрик,
 вирваний із контексту провулка,
 чіпляє підбор
 ковбойського чобота в Америці.
 Спіткнувшись,
 машинально відпускаю терпке слівце.
 Його звук
 обриває нитку пам'яті, чия шпулька,
 розтріпуючи рештки,
 котиться й зникає в річці.

(12.05.24)

НЕПОВЕРНЕНЦІ

Що мені сказати вам, вирваним із пекла
на повітря, у сади, де любов
цвіте?
Що побажати? Щоб снаряди
минали, щоб їхнє виття
не будило, не ламало снів.
Щоб потертий
светр зігрів, прикрив собою
в холодній квартирі багатоповерхівки
після повернення додому.
Що найважливіше
побажати? Та не маю я слів.
Мову вкрадено, осквернено.
Жебрак, я дивлюся на біду,
на вас, що втекли від неї,
а ви сидите в скверику — погляд
у порожнечу —
і слухаєте тишу. Кожен
свою.

*(09.01.24)***КАХОВКА**

Я б краще писав, я б філософствував:
як час бере своє,
як мудрість золотить душу.
Як шпана, що посвистом
розмовляла у дворі,
виросла й тепер слухає музику.
Як гнилизна
подій, яким я, постарівши,
був свідком,
визначила історію,
скасувавши дорогою пам'ять.
Та я можу лише про війну.
Про вкрадених дітей,
і як в одному поколінні вже нічого не виправити.
Ззовні
потопу оселі видно, мов каміння.
Переступаючи по дахах,
можна дістатися посуху.
Погано
лише, що погляд, здійсмаючись вище,
над будинками
не знаходить рами
для цієї картини. А моя затримка дихання
не знаходить вдиху.

Мавпочка, мабуть, билася в ґрати
клітки, коли тонула.
А слон кричав, витягаючи дуло
хобота вище, вище.
Зоопарк не минула
доля підводного човна.

Той не підняли, щоб утопити гармати,
а тут — тварини людям
виявились зайві.

Армія чи не випустила,
чи як це було,
що тих, за кого у відповіді,
не врятували, хоч часу ставало.
Полонених жителів зрадили смерті,
прирекли на корм рибам.
Сволочний режим гнилої імперії
завжди вбиває дітей, звірів і власних рабів
напередодні
краху, перед зупинкою пульсу.
Рятуйся, хто може. Живи, пливи!
Поки густий
покрив передсвітанкової тьми,
я б хотів про любов,
та вийшло лише про її відсутність.

Святкуючи боягуза,
перемикаю новини,
та вже обпалені очі,
і фортеця
пам'яті
не випускає біль.
У грудній порожнині
є тільки ненависть.
Її не вилікувати, а лиш роз'ятрувати й ранити.
Вода, терзаючи,
відступає, залишаючи сіль.

(11.06.23)

ОДНОКЛАСНИКИ

Дожившим до втрати ума —
нам лишиться попіл віршів.
Пам'ять про те, що була людоджер-країна,
від якої втік
і був такий.
Нічого не жаль.
Ні пробитих літ,
ні друзів безхребетних,
покинутих далеко.
Та країна зжерла їх давно в обід.
Над останками — поле волошок.
Безупинно сонце, ні тіні брехні,
ми живемо «по правді» — скажи, легко?
Лиш пам'ять ліпить раптом міражі
з уламків дитинства, із клаптиків.

Ну яке діло, що там спалили,
поламали, вибили ногу, око?
Ошалілий, маршовий пре режим
із тих, з ким ходили в десятій клас.
Никодим був добрий і не дурень,
а Альоша взагалі — такий талант!
Як один одному по ребрах, як?
По щоці розмазаний тюремний план.
І війна, о Боже, знов війна!
Не обличчя — рила підняла догори.
Хто лягає в ріллю, мов зерна,
а хто скаче, звершивши страшний гріх.

Від імен померлих осів пил.
Думка
визнала ясну чужу мову.
Міркує миша — покоління вцілілих,
кого розум не зламав,
навряд чи чимось здивуєш.

(18.05.24)

ТУРЧАНКА

Ніч навзрид до перших м'єдзинів.
У комп'ютері війна з поганими новинами.
У багнюці
дорога. Азія кістками
гір впивається в очі,
черешнею в тіло — повними пригорщами.
До вильоту — два дні й пів години.
Не лести
собі: усе буде тільки гірше.
Нема вороття.
За втечу — є строк.
Дитя росте без мужа,
без хрещення,
і вибір знов увесь —
із трьох доріг.
А назад —
ніяк. Годинник невблаганний.
Глушити вином. Порок —
яка це глупота!
Крихта
забуття запаморочить голову.
Міраж притулку — доля пілігрима.
Мить завмерла. Надія впала в заціпеніння.
Скупий час продовжує життя.

2022-й

І встав тоді перший суддя,
подивився на мене й спитав:
— А де ти був?
Я, потупивши зір, відповів:
— За щастям пішовши,
забув.

І встав тоді другий суддя,
глянув мені в очі й спитав:
— Чому мовчав?
Поклавши руку на серце,
я знизав плечима:
— Бо ж не я платив,
і тому прощав.

І встав тоді третій суддя,
зазирнув мені в душу й спитав:
— Чому черства?
І я, припавши
на одне коліно, благав:
— За інших боюся, трушу.
Та не добрав слова.

І тоді всі троє вони підвелися
й подивилися повз мене.
— Матеріал непоганий, але знов не вийшло.

Народився хлопчик — вага, зріст, обхват талії.
У тіло вшили чип.
Доросте до ранку року, місяця, дня.
Все ж поки людина. На початку.

(14.06.23)

* * *

Зрештою, не пощастило:
ні з мовою, ні з місцем народження, ні з культурою.
Навіщо воно, ремесло
казкаря,
якщо все потім — на макулатуру?
Навіщо барвисте
полотно,
якщо в нього загортають кісті?
Давно
уже перемогли і кров,
і піт так, що ворона вороні вторить:
«Біжи, іди, шукай прихистку!»
Війна — це маніфестація злості,
де безсиле слово
в пересохлому роті — не підмога.

Я піду з відступною водою
потопу разом.
Зостанеться перегній,
осколки бомб,
пагорб та грудка землі.
Та перехрестя
із піків
над тими, що вбивали одну мову.
Ах, якби тільки
складати казочки іншою.

(21.07.23)

* * *

В. Б.

Улюбленому другові подарувати гітару,
 якої наживо ніколи не почути.
 Бризкає
 слиною диктатор.
 Рудою
 іржею по межі зі свободою ржавіє війна.
 Тиша
 в дружбі (аби не підставити)
 веде діалог струнами,
 які не налаштувати.
 Давно розставлені крапки,
 і тільки пам'ять,
 невгамовна,
 зігріває нездійсненим,
 ворушить думки.
 І тільки темна
 пора доби виточкою
 тягнеться по ненаписаних листах.

Колись на двох
 вистачало рідкісних зустрічей,
 так що світ кружляв, танцюючи
 сиртакі чи ламбаду.
 Пропалена
 відтоді не одна діра в одежі,
 зношеній коло плечей.

Виворіт на лицевий бік —
 як відрізнити?
 Запалити лампаду,
 гортати фото в телефоні, що мовчить.
 Слухати канонаду
 новин
 про чужу смерть.
 Розучитися стискати гриф у жмені.
 Та й як тут співати, коли порожнє для пісень серце?

(16.08.23)

МАЛЕНЬКА ПРИНЦЕСА

Ти народилась, коли увімкнули чуму.
 Пішла в ясла, коли почалась війна.
 Тому
 тобі зарахується і нелюбов, і біда.
 І ні до чого
 дзвоникові
 дзвеніти, відбиваючи порожні слова.
 Ні до чого підтакувати, повторюючи брехню.
 Усі великі, хто перед тобою винен,
 минуть, і вже ніщо їх не поверне.

«Тринь-трава»
 завжди виростає там, де посіють брехню.
 Та, не вагаючись,
 історія перепише себе сама.
 Ти бережи добро, а зла не руш,
 і все складеться добре.
 Поламавши
 плани, приходитиме день і приноситьиме сніг,
 але в твоїх очах весна грітиме
 й топитиме лід.
 Ти — квітка свободи, мій юний гріх,
 і хай у тобі визріває небесний мед.

Кліть —
 твоя колиска — стоїть у лісі,
 де в грозу,
 ховаючись із тіні в тінь,
 біс у біса видає шерсть.

А який витязь увійде під дерев сінь —
 той, вважай, пропав:
 відберуть життя, заплямують честь.
 У тих краях лісовик править розбійний бал.
 Та поки тебе там мати береже —
 дай їй Боже вдачі, та хитрості дай.
 І поки точить
 вода граніт,
 дзвонику,
 співай про любов і рай.

Нагадуй,
 що свобода — вона всередині,
 і друга стежка лежить навпростець.
 Говори,
 читай не однією мовою.
 Утікай із місць, де час іде назад,
 босоніж чи в одній шкарпетці.
 Іди, не бійся лишитися сама,
 не озирайся. У возі,
 хоч на гарбі.
 Ти народилась, коли почалась чума,
 ростеш, поки триває війна.
 Ти давно вже за все прощена,
 і, мабуть, я в тобі.

(29.12.24)

НОБЕЛІВКА ЗА МИР

Людина, що винайшла динаміт,
дякує
Всевишньому,
нагороджуючи людей
за те, що в нього самого не вийшло.
За нинішню відсутність ідей
у власної душі
він вимолює у вічності:
«Не поспішай
стирати гумкою
часу ім'я моє з епох.
Я був не такий уже й поганий,
хоч усе ж лиш мох,
точніше сцена,
на яку сьогодні сходить всяк:
не дурень, не лох,
не ангел, не світло, не морок».

Я пишу це, і мої слова — піна
на язиці, мовою, якої не судилось
довго бути.
Якою добре говорити,
як бити морду,
красти те, що не спалено,
служити, гордо
заглядаючи в очі
злу,
і брехати, що вибухівка
подібна до весла,
яким, гребучи назад,
розриваючи воду, рухаєшся вперед.

Мова, де рукавичка
має мету
затуляти рот,
а не гріти, не берегти в мороз,
від якого навіть ялина
тріщить, витягнувшись струнко на весь зріст.

Вибух убиває все,
залишаються тільки слова,
якими нудить,
мов шлунок від страху.
Губи шепочуть — прости, та горло далі рве
на килим, на подіум. Тільки запах смерті
вже нікому прибрати.

(06.04.24)

БІЖЕНКА

Ти знов уткла на південь і сидиш на пляжі,
 бо листопад і Пітер —
 це діра в пейзажі,
 крізь яку тягне вийти,
 випити
 міцного і, закусивши цукеркою,
 знов наважитись кокеткою
 щезнути подалі.

Бо війна. А Пітер
 заперечує існування ниток,
 за які маріонеткою
 ним керує режим.
 Однак рідкісний
 перехожий не ковзає в багнюці
 зі снігу й брехні.

Ти лежиш
 на пляжі,
 і твої турботи прості, як вода:
 знайти б когось, щоб як тоді,
 запросив би на вечерю, де ти б міняла ролі,
 не зважаючи на втрату куражу.
 А що літа?
 Якщо є сила волі
 ходити в спортзал,
 то час, зіпсувавши
 обличчя, відступить перед твоєю фігурою.

Напружуючи очі,
 кавалер у літах, сам із понурою
 ходою, прийме тебе за
 предмет свого бажання,
 до здійснення якого й кинеється.
 Ніщо в цьому вже не засмучує:
 ні те, що ти подаруєш його йому
 в шоколадний вечір,
 так що він розчиниться
 в тобі, мов цукор у чаї.
 Ні те, що це не розпрямить твої плечі.

Бо війна. І к бісу той Пітер,
 де не сонце в зеніті,
 а проштопане небо слідами вибухів.
 Бо виривши
 іншому яму —
 сховається у своїй і чекайте,
 і в цьому — карма.
 Хоч тікай на південь. Хоч справно
 знаходь одного, другого, живи не дивлячись.
 На тобі та сама кров, заради спасіння якої
 ти собою платиш, знімаючи сукню.

(25.11.24)

ІЗ НЕДРУЖНЬОЇ КРАЇНИ

Моя мила, дорога!
Пишу тобі словами-привидами
мовою країни, якої вже нема на мапі.
Країни, що, тікаючи
від рабства, виявилась чужою свободі.
Тепер обоє ми дивимося вниз — так
зручніше, опустивши погляд, плакати
за нашими помилками.
Повінь
крові, пролитої за два роки
війни,
рішуче
заважає нашій розмові. Крізь звуки впалих дахів
і шум руїни проривається тільки неможливість
швидкого побачення. Інших тем нема,
або їх оминають обережно.
Твій портрет,
на який ти давно вже не схожа,
вкрився пилом
і не пропонує зустрічі
з оригіналом.
У світі більше нема крил,
на яких можна до тебе долетіти.

Лишаються слова,
тільки образи моєї мови
лягають на твоє життя як попало,
бо карнавал
лиходіїв довкола тебе давно водить хоровод,
дивуючись, чому ти досі віриш
у те, як це було колись,
поки народ, що тебе оточує,
виживає, дбайливо
пристосовуючись до власної потворності.
У мене нема для тебе порад
до дії — лише любов та тінь від надії.

(28.02.24)

ГНІВ

Знов мій народ під ножем м'ясників.
Невже Всевишнього
захопили зненацька?
Б'ється серце, оголене догола,
пересохле від плачу.

Не втомившись ненавидіти, не змовкають уста.
Та дівчинка —
чиста.
Те немовля — невинне.
Тій чорній сволоті
мало буде дубини,
вона надто проста.
Мало буде загравам падаючих бомб
освітлювати ті морди, а не лиця й чола.

Я лежу на дорозі. Виття сирени вдалині.
Мені видно відроги гори там, на півдні.
Вниз схилом іде чоловік босоніж.
Він несе скрижалі у розтрощений дім.

У ньому пісок
покриває тіла,
там, де життя назавжди в нікуди утекло.
Нам лишиться помста, збідніла злість.
Мій народ — мов у світу застрягла кістка.

Цієї крові не злічити, не зміряти ріки.
Я встаю на весь зріст, обтрусивши піски.
Ми живемо всупереч. Ми читаємо скрижалі.
Ми у відповідь на питання натискаємо спуск.

(08.10.23)

СУККОТ

Дівчинка просила у Бога:
«Забери мене з лап людоджерів!»
Плакала,
притискаючи поранену руку,
питала:
«А куди поділась моя бабуся?»
Довго
гелготали у відповідь м'ясники.
«Не корчи дурну.
Сиди тихо. Повернись. Підставляй тіло
для наруги».
А в дівчинки — очі волошки.
Тремтять коліна.

Дівчина питала Творця:
«За що? Чим завинила?»
Із бетонної кімнати зірок не видно.
Порвана концертна сукня.
Збиті підбори.
Човники розлазяться.
Вилися
пасма, намотані на ствол.
Голод. Біль.
В очах убивці завжди намальований нуль.

Стара жінка
просила у ката
таблеток, води.
Тиск, певно, підскачів.
«Господи,
ще б день протриматися.

Пошли сили,
поки слово мовлю.
Онуча виведи з біди —
йому ж лиш дванадцять».
Поламані кості в пакеті на блискавці.

Суккот —
свято життя. Щедрий Всевишній
до насіння Мойсея.
Худоба
розігнана, вбита.
Господар лежить горілиць. Теж не дихає.
У меншої доньки — набік шия.
Інших угнати. На очі пов'язку.
Зв'язати. Кинути у віз.
Пристукнути,
щоб не кричали.
Над Ізраїлем
світить сонце. З погляду супутника
на орбіті — все нормально.

(23.10.23)

ПИТАННЯ

Всемогутній,
невже не можна було вигадати щось інше?
Знов ця біль,
що ламає тіло.
Знов Ізраїль із Персією
не залишені Тобою в спокої.
Що це? Нова історія версії 2.0?
Чому вони нічому не вчаться?
Знов мучениця
Юдита з мечем рятуватиме народ?
Знов лучники,
катапульти з балістичними стрілами,
і знов зі сходу пре орда.
Знов плечем
до плеча далеко від дому. Від ласки.
Від ніжності. Стояти проти крикливих полчищ.
Дякую, що встигла до Пасхи
американська допомога.
На нові обладунки.
По місцях старих зламів —
тіло прикрити.
Нові вогненні колісниці.

Заплющити повіки.
Не згадувати кошмарів різанини.
За перемоги майбутніх битв
молитися,
розгойдуючись, розтрачаючись.
Чи не тому все прагне повторитися,
що незмінні слова молитов?

(26.04.24)

* * *

Не говори мені нічого ні про слова,
 ні про вітер,
 що розносить їх над пустелею.
 Мовчи. Лий воду на руки.
 Бурмочи молитву.
 Та спершу
 спробуй відтерти їх від байдужості до синяви
 спробуй.
 Ті, що вирости в ситості,
 не розуміють ні битви,
 ні землі, зруйнованої нею.
 На підірване нутро
 житла не дивляться крізь сльози.
 Розмитість
 обрисів вирв
 сприймають,
 не шукаючи в них розкиданих контурів тіл.

Я там не був, але я там є,
 бо ось тут і ось тут болить.
 У тому місці — порожнеча.
 Уділ,
 де й живе душа, де вона не мовчить.

Коли моноліт
 мороку знов собою закриває схід,
 слова розуму дедалі глухіші.
 Вони — вітер над пустелею.
 Не закопуй голову в пісок.
 Війна і твій висок знайде,
 і тоді байдужість
 уже сорому не матиме.

ХРАМ ЛЮБОВІ

Надвечір я повертаюсь із міста мертвих.
 Перепливаю Ніл.
 Мене зустрічають прекрасні жриці.
 На жертovníках, стертих
 любовними двобоями,
 не осідає пил.
 Хмари,
 вогні над столицею
 відбиваються в стоячій воді лагуни,
 мов друге небо
 в переплетінні променів і зір.
 Вечір сідає.
 На гряді,
 на гребенях барханів подовжуються тіні.
 Я повертаюсь із міста мертвих, де змерз,
 поки пройшов
 його з краю в край
 і впевнився: воно порожнє.
 Стрівся лиш шакал
 та степовий павук
 у кільцях своєї павутини.

Жрице,
 не розтуляючи уст
 (обітниця мовчання
 не терпить звуку),
 поверни мене в життя. Мені нікуди квапитись.
 Подаруй тепло, щоб ним мені себе розтопити.
 Прийняти. Змиритися.
 Побачені картини відчаєм
 затоплюють рамки пам'яті.

Лиця,
замучені лиця
розмиваються в брехні
слів, що здійняли шум
багатоповерхового міста живих.

Я не належу йому так само,
як і місту мертвих — чужий.
Тут, у храмі любові,
що стоїть між
уже і ще,
прийми мою жертву. Візьми
це тіло, використай, порви,
викинь. Це не мій розрахунок.
Це — нужда. І це — надія.

(11.11.23)

МОВИ ВІЙН

Жити в раю, говорити любов'ю.
Босоніж по піску вздовж кромки води
по твоїх слідах, до половини
розмитих.
А десь там ідуть дві війни,
де двічі мені бути вбитим.
Ти себе не вини.
Десь тут над рожевим морем
хмари ліниво чіпляють гори,
бугенвілія червоніє відтінком крові,
і фонтаном гілля шумить над покрівлею,
цілою, не пробитою долетілим дроном.

Тут, у раю, птахи павучка не скривдять,
любов'ю щебечуть,
і нам їхня мова зрозуміла.
Я за тобою бреду, зсугулюючи плечі,
залишаючи плями на бруківці.

А ти ковзаєш пляжем.
З-під короткої спідниці — чаклунство ніг.
Далі хребта кряжі
чорніють під твоєю ходою,
мов фасади будинків у сажі від пожеж,
бо били прямою наводкою.
Там мене покладуть.
Там до раю близько.
Доторкнутись би до шкіри в тиші, стиснути.

Я в полоні у зла. Ні їжі, ні світла.
 Виходу зі склепу
 не знайти нагору.
 Задуха і голод — недалеко до краху.
 Лише надія не тьмяніє.
 Я про неї мовчу мовою страху.
 Терпкі
 думки в раю не досягають.
 Ах, лазурове Середземне —
 відбиває нас у хвилях, із зовнішнього краю,
 під хитання любові. Безрозмірне
 світить сонце над пустелею,
 як над пшеничним полем,
 пече очі,
 кружляє в танці. У тіней —
 плещуть руки.
 Убитого лови — та в рай кидай.
 Я шепочу мовою муки
 і прошу мовою болю.

ЗАРУЧНИК*

Після півтора року полону
 його нарешті обміняли.
 Криво всміхались
 орки
 відпускаючи: «Іди додому. Обійми жінку.
 Поцілуй сина».
 І відчинили стұлки,
 що вели до тюрми.
 Він пішов, випроставши спину,
 повернувся до свого дому
 і вступив у пітьму.
 Жінка й син — мертві обоє.
 І вже півтора року тому.

Ось камінь на цвинтарі.
 І ще некролог у газеті.
 Убили їх тоді,
 в жовтні, на світанні.

Він не знає, навіщо жив.
 Кров давно обернулася в багно
 там, у полоні.
 І чому,
 коли він раптом упав
 і вовком завив,
 то Господь не визнав вини?

(18.02.25)

* 8 лютого 2025 року ХАМАС обміняв групу заручників.
 Серед них був чоловік на ім'я Eli Sharabi.

РЕАЛЬНІСТЬ

Я вже не расту, повторюючи вигини життя
тих, хто пройшов переді мною.

Ми — колосистий ліс
із кривих стовбурів.

Як і всі,
я так само плутаю думки,
крихти яких годяться лишень
щоб шити покров
для душі,
що ще розрізняє числа.

Коли обличчю потрібні білила
не для того, щоб розвести рожеве,
а щоб зафарбувати сірість,
то час запитань
вийшов,
і пора виживати відповідями,
як би цього не хотілося.
Перестати поспішати
(бо від цього в пам'яті дірки),
берегти тіло — одноразовий пакет,
у якому душа пливе світом
зі швидкістю, в моєму випадку, —
дві країни за одне життя.
Навчитися цінувати краще,
прощаючи все інше.
Хмара
наступає на Єрусалим.

Чи витримає сталевий купол?
Приймаючи те,
про що скупю
говорив пророк, стоячи
на кручі пагорба, —
головне не зійти з розуму.

ІСААК

Я втратив тебе, і біль непоправніший за порожнечу.
 Так, дні мої наповнили турботи,
 звершення справ, сплетіння тіл
 у нагороду поту.
 Лиш промінь не розриває темряви.
 Прості
 слова втраченого сенсу.
 У них безсилий звук.
 Рука з ножем у сумніві зависла.
 Дивлюся — та нема довкола агнця.

Я втратив себе. Провина моя, чи Твоя воля?
 Мій плуг
 сум'ять оре до крові.
 Та як збрехати?
 Розкрий те, що ніколи не перешити,
 розірви
 на частки.
 Не страшно, що з виною треба жити,
 а страшно те, що з нею помирати.

(22.09.24)

ТЕРИТОРІЯ

1

Платить і плакати, совість в хустку взявши.
 Заповнити палати лікарняні.
 На жменьку приділить
 Любові,
 щоби вступить до пояса
 в ненависть.
 Знову
 покров ганьби
 біліє червоно-синій прапор,
 нерівно
 прикриваючи собою прірву ями.
 У фіналі
 Свободи акт
 світить світлом красним.
 Металу заметіль
 цей простір замела.
 Війна громадянська,
 час йде назад.
 Притих Майдан.
 Бурчать бронемашини.
 Ликів позбавлені
 солдатські шинелі.
 Своя орда — не Чингісхан.
 Бронежилет не захищає шиї.

(15.02.22)

2

Напівзабутий прохідний київський дворик.
 Квартира, яка належала іще прабабці.
 Лапки
 квітучих каштанів. Смак солодкий
 черешні сьогодні гіркий.
 Звичайно,
 про це треба б у силаботоніці,
 щоби, як сполох, розмірний ритм звучав.
 Мій же смуток —
 в підвіконня розломі,
 на цеглинах,
 що стирчать прямо в повітря,
 на звичайних речах,
 що ненароком
 у кадр потрапили.
 Без передиху
 вогнем плюється гідра
 на людину.
 Що нового віщає це століття?
 Чиї життя вірус видер?
 А чиї — убивця
 знову тягне в клітку
 чи босоніж на сніг?
 Які обличчя? —
 Пики! А пропаганда? — Геббельсу не снилось!
 Який в брехні
 успіх в поточнім генотипі!
 За сотню літ мутація прижилась.
 З'явилося бидло, з бидлом у світі.

Затихне гомін, як підірвуть підмостки.
 Вціліє краб, напевно, у печері.
 Диктатор, раб,
 Помпея — шар вапновий,
 та археолога нехитрий скарб.

(02.03.22)

3

Мене часто запитують, звідки я,
 у розмові акцент зловивши.
 Я відповідаю
 не відразу, смутку черпнувши,
 почервонівши, думаючи:
 «А чи є рецепт
 від сорому за мову?

Чому інструмент божий
 більше не кличе правдою?
 Чому знітився я,
 погляд униз?
 Чому фарбу
 не відмити зі шкіри?
 Брехня у словесності
 отрутою
 роз'їдає сенс.
 Хочеться прикритися каскою,
 взяти автомат і отупіти від ненависті.

I am often asked by
strangers where I am from —
sounding like a foreigner, and so on.
Today I take pause
to brave a breath
before an answer:
«The accent is, sadly, Russian, yes.»

(04.03.22)

4

Шкода людей погаслої країни,
ідеєю страшною вбитих в бідність.
Культури шкода, кинутих в руїни,
в рови, під танки,
жаль словесність рідну.
Не можу в сміттєзвалищі знайти:
ні імені, ні звань, ані наказу.
Так, труси ми! —
о Господи, прости
за цю от фразу.

Дракон в агонії, горить земля в біді.
Устигнути б з конем спастись за перевалом.
Дитина й мати йдуть до Тебе в дім,
невже це мало?

Куди брести
обгризеним війною,
щоб гідності знайти в собі покрови,
зло затиснувши у собі рукою,
відлученим,
о Боже мій,
від Слова?!

(09.03.22)

5

Натовп там мексиканських манго,
ледь сутулих, в крутих сомбреро.
І пісок під ногами — манка,
а дівчисько на нім — Венера.
Риболовля там, свіжий окунь,
що вкрива дно баркасу збоку,
полосне, як у вікна сонце,
він лускою по русі ока.
Величезне там небо з морем
Одне одне зове собою,
де ідуть над хвильним прибоєм
тільки птахи ланцюжно, строєм.

Ми колись іще неодмінно
смакуватимем сіль від піни,
замість солі від сліз устами
і зітрем свою тінь зі стінок
дому з вибитими очима.

(12.03.22)

МАРІУПОЛЬ

1

Я пам'ятаю, як умирають в театрі:
падають у наміченій точці сцени.
Спотикається бій
барабанів, завмирають литаври,
гобой.

Над тілом
нахиляється падре,
софіти зміщують тіні.
Відстукавши сидінь кутами,
овацій звучить прибій.

Але це не шум долоньок,
то стіни зійшлись в поклоні,
балкон обвалився в ложу,
уламки скла — то софіт.
На смерть, а не безсторонньо —
в задумі потойбічній,
глядач став минулим в ньому.
Під кривлею похоронений
неписаної драми скрипт.
Невже цей сюжет можливий?
Навіщо тобі це, Боже?
Он та і ота, цей, схоже,
іще хрипить.

Колись їх всіх розкопають,
як вщухне бомбардування.
Ноші візьмуть
солдати,

лопати,
екскаватор виділить мер.
Просили —
щоб мимо, молили
всім світом люди,
та вуха заткнуті суддів —
їм безконечно складно
просто що-небудь чути між біснуватих сфер.

Кружить поземок пилу
В відео з телефону:
шматок декорацій, камінь,
під ним — незбагненно що.
Очі в життя застигли
і боляче
від казочки, що стала бувальщиною.
Я поранений, я би з ними.
Підставить своє плече.

Померти мені б на сцені
за п'єсою,
без антрактів.
Я помсти
привидом, тінню
порт'єри вуаль відкину.
Хай автор,
лиходій боїться миттєвостей непережитих.
Ось він підставляє спину,
народ підставляє спину...
Але не можу простити!

(22.03.22)

2

Та як закрити страшну цю книжку,
відкласти й життям зайнятись,
якщо це червоне лихо
наяву і ніяк не вщухне?
Порожнинна по нервах рана
кровоточить і, дійсно,
досить
казати собі: не боляче.
Розмовляти говіркою орків
і мріяти, щоб усі орки —
здохли.

Щоб у кронах дерев пташина,
не снарядів звучала пісня.
Щоб у стулці
вікна над гіркою
лише заходом сонця яріло небо.
Не соромом
Безособовим за мову мовчало,
не прощаючи
нам до російської мови сліпої
ненависті в розпачі.

Вивергається горло стогоном,
що восходить в глухій висоті.
Як я виживу, закривши кожух
від айфону,
на моєму знищеному
минулому?
Вижити нині, нехай не завжди.

(24.03.22)

БУЧА

Я ридма п'ю.
Дивитись очі відмовляються.
Я збурений,
мов смуга
землі після бомбардування.
На дріб розпачу-на-ненависть помножений,
я теж —
мешканець темного підвалу,
я пішохід з розстріляної стежки,
де трупи, кинуті
недбало.

Надія лиш, що все ж московський князь
потрапить враз під суд і страту.
Що страх і кров його камінням
зустріне площа,
як мста прилине.
Три вершники, що тут гарцюють,
Вони загинуть.
За перев'язь
четвертий свого упокорить, щоб гімном
життя — гай вибухлий
зазеленіє.

Я жду відплати,
бо не убитий пан Біг.
Безвісти зниклим
не вибирають доріг.

(14.04.22)

THE SHIRE*

Важко складати, коли віднімають від тебе.
 Начебто,
 давнє минуле
 не викликає болю.
 Англійською батьківщина —
 motherland.
 В радянськiм крихтовi
 мама з Києва, а я ось чи москвич,
 чи
 американський поет.
 Особисте
 це має тепер iнше значення.
 Від похорону культури
 виживають лише національні хробаки.
 Раби. Вони пливуть за течією
 у річці часу
 і фігури
 їх зникають в історії, приреченої на повтор.

Війна затопила Великдень.
 Осіли
 Храмові дзвони.
 Повітряний голос сирени — ось і вся літургія.
 Де весна підняла паростки — яма,
 де мовилась казка —
 смерть.

У прицілі
 ракет — Одеса.
 (Прокліття — всіх не збити — летять швидко.)
 Небесні ангели чисті
 пришлють крила —
 прийняти у сонм місцевих.

Вознесеться мадонна в небо
 з тримісячним бебі
 над набережною,
 над пам'ятником Дюку,
 заваленим мішками
 з піском.
 У сльозах осліпне
 від ненависті віра в рок,
 анітрохи
 не помічаючи простягнуту їй руку.
 Зі скронєю,
 позначеною червоним,
 поряд загине Бог.

Замовк
 черговий наліт. Місту
 знову розкроїли
 череп.
 Батоги ракет догоряють на фасадах у кімнатах
 розбитих будинків.
 Вечоріє.

* Як ми пам'ятаємо, хобіти населяли «The Shire» (Середзем'я), а орки жили в Мордорі.

Уверх, уверх піднімають убитих крила.
 Вітер відкриває у чорноті сажі
 полотно картини.
 Порт.
 Спини
 підйомних кранів.
 Палітурка
 вулиць в обрамленні пляжу-руїни.
 Понт,
 що розбивається об скелі України.
 В піні червоній — так родяться країни.

(04.05.22)

РОСІЙСЬКИЙ СТАМБУЛ

Парочка
 штовхає перед собою візок.
 Уздовж доріжки
 кипариси, пінії. Хмарки.
 Фарби
 Середземномор'я поєднуються із сукнею.
 У площині
 спекотного горизонту, до речі,
 озеро,
 схоже з фламінго,
 рожеві
 пачки
 на лапках, граційні
 рухи — дивно.

Так десь в Туреччині,
 на тваринницькій фермі-зоопарку,
 на лемурів дивитись,
 під крики фазанів на сонці мліти.
 Купувати дволітній подарунки,
 рахувати з нею куцих
 баранів,
 додаючи укінці барана-спонсора.

Порціями
 терпіння виміряти час до розставання.
 Збирати непотріб
 у магазинах
 та слухати
 завивання дитяче,
 що переходить в натуужну
 пісня досвітнього мUEDзина.

Розпещене дитя літньої матусі,
не винне у житті з її гидким,
сьогоденням,
що лякає війною,
припало на іграшки,
верещить, привставши,
у ліжечку,
під поглядом майбутнього.

(07.05.22)

КРИМСЬКА ЕЛЕГІЯ

Епоха раптово перевернулась,
час проломивши, мов черевані.
Історії птах переляканий крилами б'є калюжу
пам'яті у розкопках смислу.
Ображені зсередини та обпалені зовні,
ми гасаємо по арені,
намагаючись розглянути, що над всіма нависло.

А навис і спускається вниз двадцятий вік,
поїдаючи простір, згущується темрява звична
від центру, в якому знову один за всіх,
до всіх, хто розум втратив критичний.

І котить хвиля на світ — вихід уже от-от.
Виплескується назовні. Третій пустіє Рим.
І боляче бачити не те, що єдиний народ,
а ріже болем те, що народ — один.

Історія переписана.
Хто її розбере ще
на частини? Під шви пам'яті не підсунути ніж
освістування.
Страшно не те, що диктатор бреше,
а те, що всі вірять в брехню цю
пристрасно.

На четвертім терміні правління
Повноту влади видно неозброєним поглядом.
Звільнення
від обридлої дружини не зустрічає опору.

Паради
не вимагають наказу. Населення,
підсажене на патріотизм, забувши про голод,
дивиться в рот.
Є оголошений ворог. Диктатор молодий,
і йому ще не час зійти із висот.

Місто
продовжує заростати підліском
спорожніх облич і очей, що горять.
Димно. Дихання забирає сили. Замість
часток секунд вдих, довший у стократ.
Перехожі, поганяючи свої турботи,
місяць березень-листопад сльоти,
кутаючись у строкатий,
пристосований до погоди, стиль.
У м'якоті
часу, який настав, відчуваєш вік —
це коли кількість досвіду
надій перевищує лік.

(24.11.14)

«МОСКВА ЗЛАТОГОЛОВА»

Кажуть, у цьому місті не чути війни.
Горять новорічні ялинки,
пухнаста чистота.
А скільки
обивателів, розцяцькованих, мов фавни,
виступають нарядними бульварами.
Підсвічені боки хреста.
Театри ваблять репертуаром,
новим і старим.
Кафешки ароматами їжі
заманюють усіх підряд.
Витають
у розмовах прагнення майбутнього.
Та тільки в лицах, в очах — мовчання,
як у тих ягнят.
Плечима
про інше бесіднують тіла.
Справжній лиходій
ніколи не носить чорного костюма.
Лише дитячі
постаті зникають у рові
там, де мла
за межею кольорових вогників
простяглася безпросвіттям.
Брязкіт іграшок, мов кайдани
цього життя, що гуде,
заглушує сміх.
У щокх з морозу
ховають свої імена ті, кого кличу.
Завтра — учорашній сніг,
а сьогодні — котиться.

Радість і світло пливуть
так, ніби й не настане день інший,
у якому доведеться платити рахунки
за чужу кров, що тече рікою,
і за те, про що цокає підбор
берегом, де в безсоромній сукенці —
злидні.

(2026)

ЧАС ПОКОЛІННЯ

В епоху постправди
брехнею розумність прикрита.
Ми по містку брехні
переходимо сорому ріки
і спокійне життя
видаємо
за звичаї добрі.

Знаю точно — не так все.
Розумію — пишатися нічим.
Оце час червоніти, ридать від безсилля.
Перемогли безпечні.
Темрява — це не тоді, коли вечір
опустить кіптяву,
а коли світанок над поколінням виключили.
Ігноруючи ганьбу,
долоні знову плескати звикнуть.

Совість
знайде компроміс
із джерелами доходу.
Лише після
імітації любові —
завжди ненаграно холодно.
Я дивлюся вниз
з висоти польоту мертвої душі
над кручею
тіла. І бачу, як поспішає,
дзвенить,
надривається дзвін над ним —
беззвучно.

KISS ME IN THE LAVENDER FIELD*

Який був травень!
Запахи і вина.
Кохана
з посмішкою на очах.
У килимах
із маків — гірські долини.
І тільки в серці — страх
за Україну,
хвилю угору і в бризках — в порох.

Що на устах
лавандове поле,
наш поцілунок, відставлена війна?
Олена, тобто російською — Оля,
як жити безболісно,
жінко-країно?
Що на терезах,
що переважить орків? —
Культури шмат,
зіпсований війною.
Локальний «Ту бі-Шват»
Полки при пагорбах.
Молитви вічний бій.
Який був травень!
Ненависть вигнати б зі стиснутих нею легень.

(04.05.22)

* * *

Майбутнє
які ж обмежені в тебе шляхи?
Які незначні
цілі, до яких вони ведуть?
Я вирощений,
як не крути,
у рабській землі.
На вільну не знадоблюся працю.

У склі
відбивається за спиною моєю —
цар орди.
Я затиснутий стіною
із зубцями червоними, всі в крові.
Роти
відкривають мої однолітки,
але з них лише виття: «За царя!»
Відірви
руки від вух,
слухай, ти майбутнє
не країни — місцевості,
як творять тебе.

(23.05.22)

* Поцілуй мене в полі лаванди (англ.)

* * *

Скасувати культуру все-таки не вдасться.
 Вона виживе. Нікуди не подітись.
 Але, мабуть, зникне країна.
 Зів'яне, почне кам'яніти,
 як Стародавня Греція,
 залишивши за собою імена
 героїв, поетів та інших.
 Пред'являючи на... чи під... горою
 погляду лише обточені
 століттями руїни.

Поступово на чверть, наполовину,
 спроститься мова.
 А потім і зовсім піде в пісок
 часу,
 втративши стик
 з реальністю.
 Через покоління.
 Через два. Через непотрібність.
 Наше майбутнє — музей:
 доценти, дослідження, дисертації.
 Сій
 добре, вічне, твори!
 Майбутня культура поза нацією.

(01.07.22)

НЬЮ-ЙОРК

Червень. Нью Йорк.
 Яка піна суконь,
 миготіння плеч!
 Шовк
 спідниць. Парк,
 прозоре
 повітря. Гавкіт собак.
 В заході сонця
 фарби віщують ніч
 недоречно.
 Втому — геть!
 Жасмин пливе дурманом,
 де над коктейльним передзвоном
 ширяє місяць.
 Там легковажність панує обманом
 у натовпі вагонному
 під видих дня.

Живеш хмільний, відставивши печалі,
 про борг забувши.
 Кидаєш копійки.
 Віщай нам, саксофон,,
 аби не змовк!

В огнях неонових реклам крутить
 площа
 безпечний полк.
 Коли б я зміг
 стати анонімною крихтою
 в його лави?

Виття сирен над Харковом,
 та дим і згар,
 пройнявши все,
 доносять запах.
 Дере у грудях.
 Харкаю.
 Гірчить хот-дог.
 Іди, бреди
 у бар питний.
 Охоронець у чорному — не гестапо!
 Червень. Нью Йорк.

(28.06.22)

ЧЕТВЕРТИЙ КВАРТАЛ

Тридцять років тому і секс
 був іншим, і масштаби майбутнього не лякали.
 «Сенігалія»
 не просилась на карту,
 а текст
 під картинками в «Плейбої»
 був ні до чого.
 Голубе
 було лише кольором неба,
 на якому, спершись на парту,
 ми хмари малювали.
 Ми тусувались
 на кухні, ще не прагнучи до корчми.

Займаючись собою, бізнесом, ми проморгали історію,
 прокинувшись якимось у рабстві, якому
 немає кінця.
 З крадіжкою цією
 свободи виявилось, що ми збудували
 картковий
 будиночок там, де система цінностей не збігається з
 нашою —
 барвистою.
 Чужа списана з чекістського зразка.

І тепер, у четвертому кварталі
 цієї швидкоплинної
 ми — бездомні новосели,
 що не розуміють мову.
 Не в едем пересажені.
 у країни чужі.

Ті, що втекли, в чім застало,
назавжди невеселі,
не прийняли простих
пояснень про катастрофу.
В нашому світі, впертому, пораненому,
але ще не роздовбаному на частини,
є і «Біг Мак», і картопля,
і вільні люди з незламаними ребрами,
які не бояться влади.
В чужому й далекому таборі
вони продовжують звичайну круговерть,
не знаючи, що коли прийде смерть,
вона застане їх не зібраними.

(08.07.22)

НОВОРІЧНИЙ ФРОНТ

А наприкінці року прийшов шторм.
Напевно, щоби змити кров
і ганьбу
байдужості.
Все, відправлене в рів
хробакам на корм,
засипати снігом.
Бо у білому мереживі
зникає шанс на повтор
вистрілити в ціль зі зброї.

Людиною
простіше зоставатись, коли в теплі,
в ситості
і з перспективою на завтра,
ніж коли у викопаному в землі
бліндажі,
у вогкості,
де небеса — травка,
або в розбитій будівлі,
там, де від артобстрілу бруси провисли,
приходячи до тями,
коли вже пам'ять
не утримує
проказані думки.

Мігрень, хуртовина, термометр нижче нуля
 почнуть новий рік
 з пейзажу незайманого:
 поля,
 які осяють чистотою незайманої привиби,
 і навіть
 вода струмка,
 що застигла в польоті бризок пряжею.
 Тільки у ненависті
 градус не опускається в холоди,
 та не вгадати в бурю
 напрямом у снаряду.

Буржуйка охайна,
 наскільки можна — труба у вікно,
 картон, де скло розбите,
 не зігріває трикімнатну в тріскучий.
 Немає світла, все складно
 з побутом,
 та раптом на підлозі заблищить пляма —
 крізь хмари —
 від Зірки Різдвяної пробився промінчик.

(30.12.22)

ПОШУК

«Я вийшов на пошуки Бога»
 (А. Галич)

Чотири роки війни.
 Щоранку з надією в новини —
 що? Ще не здох?
 На жаль,
 костлява косою ріже, триває.
 Усе погано.
 Бомбили Тернопіль, Кривий Ріг —
 пожарище.
 Горе заливає порожнини,
 що вже не висихають у душі.
 Із сходу замість світанку жевріє темрява.
 О мій Боже,
 чому ця мразота досі жива?
 Знов дали комусь строк
 за прояв людяності.
 Затикають рота, самі по плечі
 в крові, та чомусь іще дихають.
 Поверни убитих. Почуй.
 Раби не можуть перемагати вільних,
 інакше навіщо тоді Ти є?
 Чи Ти вже був?
 Про що дзвонять Твої дзвони?
 Зупини кіно.
 Герої давно завили
 звіром. У голови
 обдовбаних увійшла голка
 Останкіно.
 Холодно.

Рожевий сніг,
зіскоблений з віконної рами.
Виють сирени. Горб
траєкторії в нічному небі —
по Києву ракета. Дві.
Той, хто терпить, лише множить скорботу.
Десь був мій оберіг,
залишений мамою.

(27.11.25)

ЗАНАВІС

На Андріївському узвозі
будинок із розбитим плечем.
Спучений брук,
у шматки
розвернутий, у порох схлопнутий.
Стіна випалена,
прикрита сажею, мов парчею.
На кнопку
тисне інтернетне бидло, ликуючи,
ставить like, і
перегляд додається в рахунок.
Ми на кухні.
За вікном вечір тане.
Мій приятель, поет,
наливаючи ще,
каже, що коли нас не стане,
то за нами вимкнуть світло.
Камінь
вичорнить сніг,
щоб він просочився під землю.
Не мовчи.
Скажи щось про весну і любов.
Хай сипло,
але розправ думку, що проходить,
про жовте й блакитне.
Не комкай її. Ну, ще по одній.
Числа
прожитих днів — вся межа відміряна строго.
Світло погасять, згоден.
Від фальшивого складу
не буває ясно.

Смерть петляє кругом.
 Але з'явиться і зрозумілий
 прийде незнайомий «язик»,
 і пофарбує, мов плівкою,
 прикриє зяючий стик
 на стіні Ермітажу
 і зведе нас із далекими нащадками,
 що, звісно, говоритимуть про інше.
 Ні, не страшно,
 що вимкнуть світло.
 Буде темрява, і її розриваючи,
 колись незначний поет
 раптом почує внутрішній грім
 і допише про те, чого нема,
 читаючи ці рядки.
 Я не знаю,
 але варто спробувати вимкнути світло.

(03.01.26)

БАБУСЯ

Ти в дзеркалі бачиш час,
 його складки.
 Далі, у відображенні —
 син підняв своє дитя над головою.
 Рух
 летючих щік.
 Твій солодкий вік —
 в облатці з цукерки.
 Хвилию
 любові летить невинний сніг,
 тане, і поки не йде в рахунок.

Ти збереш
 маківки всіх дітей у долоні,
 великих і малих — благословиш.
 А вони шумлять думками сторонніми
 про свої справи.
 Розірвеш лаваш,
 роздаси.
 Словами витреш біду.
 Горять дві свічки.
 Усі дороги тобі відкриті.
 Двері не замкнені.
 Дівочі
 твої мрії — виконана любов.
 Тепер тільки не припиняй
 своїх турбот.

Розпорота
 висить двері на одній петлі.
 Іде війна по землі.
 До неї ніхто не готовий.

ЗМІСТ

НЕВІДОМИЙ СОЛДАТ	6
ДО ЗАПИТАННЯ	8
НЕПОВЕРНЕНЦІ.....	10
КАХОВКА	11
ОДНОКЛАСНИКИ	13
ТУРЧАНКА	15
2022-й	16
«Зрештою, не пощастило...»	17
«Улюбленому другові подарувати гітару...»	18
МАЛЕНЬКА ПРИНЦЕСА	20
НОБЕЛІВКА ЗА МИР.....	22
БІЖЕНКА	24
ІЗ НЕДРУЖНЬОЇ КРАЇНИ	26
ГНІВ	28
СУККОТ.....	29
ПИТАННЯ	31
Не говори мені нічого ні про слова,	32
ХРАМ ЛЮБОВІ	33

МОВИ ВІЙН.....	35
ЗАРУЧНИК	37
РЕАЛЬНІСТЬ	38
ІСААК.....	40
ТЕРИТОРІЯ	41
МАРІУПОЛЬ	46
БУЧА.....	49
THE SHIRE	50
РОСІЙСЬКИЙ СТАМБУЛ	53
КРИМСЬКА ЕЛЕГІЯ.....	55
«МОСКВА ЗЛАТОГОЛОВА».....	57
ЧАС ПОКОЛІННЯ	59
KISS ME IN THE LAVENDER FIELD	60
«Майбутнє...»	61
«Скасувати культуру все-таки не вдасться...»	62
НЬЮ-ЙОРК.....	63
ЧЕТВЕРТИЙ КВАРТАЛ.....	65
НОВОРІЧНИЙ ФРОНТ	67
ПОШУК.....	69
ЗАНАВІС	71
БАБУСЯ.....	73

Літературно-художнє видання

Саша Немировський
Другий вершник
вірші 2022–2025 рр.

Макет обкладинки _____

Верстка Друкарський двір Олега Федорова
Формат 60 x 84 1/16. Наклад 650 прим. Зам. № 2421
Папір 80 офсет. Ум. друк. арк. 4,55
Гарнітура «Calibri»
Гарнітура «Rutenia 2008»
(Автор Василь Чебаник, www.abetkarutenia.com.ua)
Підписано до друку 20.05.2026 р.

Видавець Федоров О. М.,
«Друкарський двір Олега Федорова»
Адреса: а/с 131, Київ-207, 04207, Україна
e-mail: relaks-oleg@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 3668 від 14.01.2010 р.

Віддруковано в друкарні ТОВ «7БЦ»
Адреса: 07400, Київська обл., м. Бровари, б-р Незалежності, 2/148
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 5329 від 11.04.2017 р.

ДРУКАРСЬКИЙ ДВІР
ОЛЕГА ФЕДОРОВА

ISBN 978-617-8832-42-1

